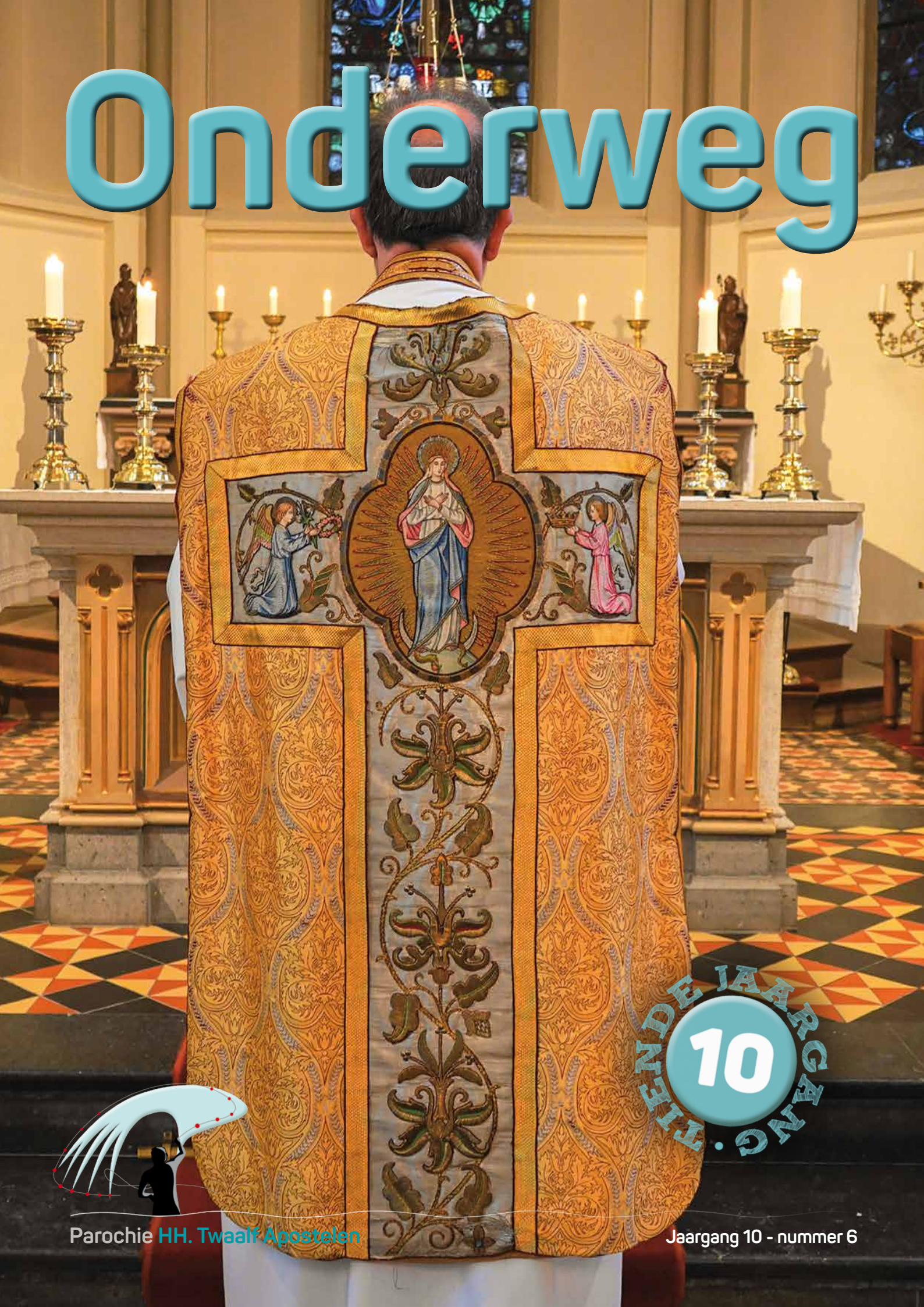
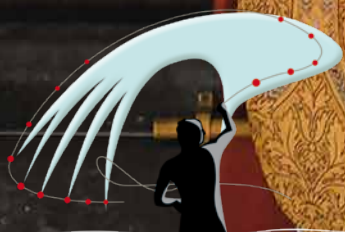

Onderweg

TIENDE JAARGANG
10

Jaargang 10, nummer 6

Periode 20 augustus t/m 9 oktober 2022

Verschijningsdatum volgend nummer:

Nr. 7: 30 september 2022

Betreft periode 8 okt. t/m 27 nov. 2022

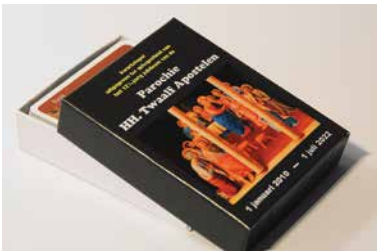
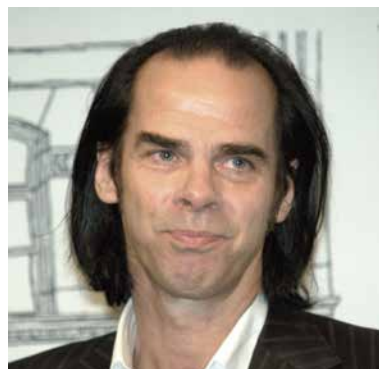
Inleveren kopij tot 9 september 2022

Colofon

Zie pagina 12.

InhoudCover: 15 augustus: feestdag van Maria
Tenhemelopneming

- 2 Voorwoord**
- 3 Van de pastores**
- 4 Startviering**
- 5 Van de bestuurstafel**
Parochiële startviering

6 Vredesweek...**Stiltekringen****7 Mijn ervaring als bestuurslid van de PCI****7 Teambericht: 1 + 1 = 1**
Consortium Apostolorum**8 Bajesdoop****9 In de spotlights****10 De kerk na de coronapandemie****11 Nick Cave, het raadselachtige fenomeen****De achterpagina**

- 12 Colofon**
Aandacht voor
- 13 Bijlage vieringschema**
- 14 en 15 Vieringschema**
- 16 en 17 Kids & Teens**
- 18 t/m 31**
Uit de geloofsgemeenschappen
- 32 Tabernakel en godslamp in Lochem**

Voorwoord

Bij het lezen van de krant of een tijdschrift valt je oog soms ineens op een aangrijpende afbeelding, een tot de verbeelding sprekende kop of een hartverwarmend berichtje. Dat kan ook gebeuren als er op de radio bij je gepeins zomaar passende woorden te horen zijn. Je gedachten worden dan onverwacht kort en krachtig onder woorden gebracht. Dat laatste gebeurde me onlangs op een zondagmorgen toen ik Bas Derks op radio 1 een gedichtje hoorde uitspreken, terwijl ik lag te mijmeren hoe ik mijn gevoelens en denkbeelden over de tien kerksluitingen in het voorwoord zou formuleren. Bas Derks zei:

Kerk op slot, maar geldt dat ook voor God?

Deuren gesloten, maar gelukkig staan zijn armen nog altijd wagenwijd open.

De wereld is dicht, maar binnen in jou brandt nog steeds een goddelijk Licht.

Stuur kaartjes, een lief bericht, geef je geloof een waardevol gezicht.

Durf te delen, durf te geven, durf beetje bij beetje als Jezus te leven.

De kerk is niet dicht, maar heel dichtbij, want de kerk, dat zijn wij.

Ik hoop dat u in dit nummer van *Onderweg* ook getroffen wordt door opbouwende woorden van troost en bemoediging, maar vooral ook van inspiratie en zingeving.

Gerrit te Vaarwerk

PCI - Noodhulp

Heeft u om wat voor reden dan ook hulp nodig? Neem contact op met de Parochiële Caritas Instelling (PCI)
Email: pci@12apostelen.nl
www.pci12apostelen.nl

Telefoonnummer voor:

**Ziekenzalving, ziekenzegen
en uitvaart 06 103 19 638**

Dag zomervakantie – hallo ritme en regelmaat

Verbinding met God, met onze naaste en onszelf

Met dit nummer van *Onderweg* luiden we het begin van het nieuwe kerkelijke seizoen in. Na de rust van de zomer of terug van weggeweest, pakken we de draad weer op. We beginnen weer met school/studie, werk en vrijwilligerstaken. Verenigingen en sportclubs starten weer op. Parochieel, en vaak ook lokaal, beginnen we het seizoen met een startviering. Langzaam komen we weer terug in het ritme.

Zelf ben ik op het moment van schrijven net terug van een lang weekend in het departement Haute-Marne in Frankrijk. Een kilometers lange route langs een beek door het bos bracht ons naar de lieflijke kapel van Notre-Dame-De-Presles, een gotisch monument uit de 13e eeuw in het hart van een vredig dal. Eeuwenlang kwamen hier pelgrims om water te scheppen uit de bron in de crypte en om te bidden bij het beeld van Maria, dat volgens de legende daar in de ongerepte natuur is gevonden. Ik schaar me onder hen, die hier rust en stilte vonden. Hoe velen voor mij vonden hier via Maria verbinding met de Bron van ons bestaan, de Bron van innerlijke kracht? De sereniteit is weldadig. Een oase van vrede! De uitdrukking 'leven als God in Frankrijk' krijgt ineens betekenis. De zon schijnt door het bos en over de glooiende weilanden. Leven zonder zorgen en genieten van het goede der aarde. Zo'n ervaring in vakantietijd zou ik iedereen toewensen!

Hoe anders voelt het op de weg naar huis als we in de buurt van Verdun aankomen. De plaats die symbool staat voor de verschrikkingen van de Eerste Wereldoorlog. Daar word ik ook stil, maar dan bij de aanblik van

de ontelbare witte kruizen die de graven markeren van hen die streden voor de vrijheid. Oorlog en geweld raakt mensen nog steeds en overal ter wereld. De beelden die tot ons komen zijn hartverscheurend. Gewapend conflict drijft miljoenen mensen op de vlucht en maakt ongelijkheid groter. De oorlog in Oekraïne laat ons des te meer beseffen dat vrede geen vanzelfsprekendheid is, zeker in een tijd waarin de wereld om ons heen snel verandert, nieuwe dreigingen

op ons afkomen en grote vraagstukken over veiligheid op tafel liggen...

Vrede verbindt

Tijdens de Vredesweek van 17 t/m 25 september wordt overal in het land actie gevoerd voor een vreedzame samenleving. Ons passieteam sluit daarbij aan met een benefietconcert om solidariteit te tonen met de vele Oekraïense slachtoffers. Verzet begint niet met grote woorden, maar met kleine daden. In een preek van de heilige Augustinus, een bisschop uit de vierde eeuw, lezen we de volgende bemoediging: 'Heb maar gewoon de vrede lief op de plaats waar je staat: dan heb je al bij je wat je bemint. De vrede hangt ook van jouw hart af. Je deelt haar niet met jouw vrienden, zoals je brood met hen deelt. Brood vermindert toch naarmate je het breekt en uitdeelt. De vrede echter

lijkt op het brood dat de leerlingen van Jezus in hun handen zagen aangroeien, terwijl zij het braken en uitdeelden.' En laten wij met de heilige Franciscus bidden: 'Heer, maak mij een instrument van uw vrede.'

Verbinding met God, met onze naaste, met onszelf

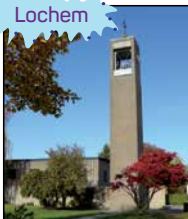
Dat hopen we ook te ervaren in de parochiële startviering op zondag 4 september. Het thema is 'Verbinden en vernieuwen'. Daarmee gaan wij het nieuwe kerkelijke seizoen in, waarin de eerste moeilijke en pijnlijke stappen worden gezet op de weg naar een toekomstbestendige parochie. We beginnen samen aan de overgangsfase tussen wat was en wat komt. Geloof verbindt. Maar wat is geloven? Dat is persoonlijk... Mij sprak dit moment de volgende tekst aan:

"Geloven is een doe-woord, een opdracht die concreet gebeurt in het dagelijks leven. Het is bouwen aan een groep waar mensen met elkaar verbonden zijn, waar de kleinen worden groot gemaakt en de armen zalig geprezen, waar moed en vertrouwen wordt gevonden, waar honger naar gerechtigheid levenskracht is en waar, vanuit het alledaagse samenleven, vrede wordt gemaakt. Geloven is bouwen aan een groep waar het geknakte riet niet gebroken wordt, waar wie verlamd was weer kan opstaan. Geloven is bouwen aan een groep die zout is in de wereld, licht in het donker, gist in het deeg. Geloven is een doe-woord, een opdracht die nooit af is. Het is doorgaan en volhouden, soms met velen, vaak ook alleen, tegen de hele wereld in, alleen met die zekerheid dat Iemand is voorgedaan, en ook nu met ons blijft meegaan."

Gerry Spekkink, parochiemedewerker

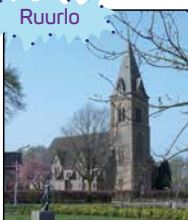
Lochem

Olburgen

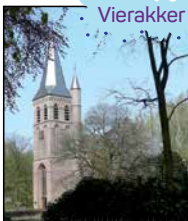
Ruurlo

Steenderen

Vierakker

Vorden

Zutphen

Parochiële Startviering

Zondag 4 september 2022

**Christus Koningkerk
Het Jebbink 8, Vorden**

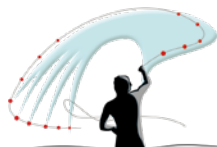
10.00 uur: eucharistieviering

*Aansluitend gezellig samenzijn en
diverse activiteiten rondom de kerk.*

U bent vanaf 9.30 uur welkom.

Einde om 12.30 uur.

Komt allen!

parochie **HH. Twaalf Apostelen**

Parochiebestuur en pastoraal team

Organisatie: cluster Quintus

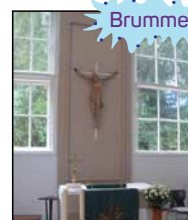
Baak

Borculo

Brummen

Drempel

Hengelo

Joppe

Keijenborg

Parochiële startviering

Na een onderbreking van twee jaar houden wij op zondag 4 september a.s. onze vijfde startviering. De parochie HH. Twaalf Apostelen nodigt alle parochianen van de veertien geloofsgemeenschappen uit om samen met elkaar in de Christus Koningkerk in Vorden de eucharistieviering bij te wonen. Voor deze viering – voor jong en oud – worden ook de communicantjes van het afgelopen jaar met hun ouders

uitgenodigd, en ook de vormelingen van de afgelopen jaren ontvangen een uitnodiging. In de eucharistieviering zullen voorgaan pastoor Harry Scheve, pastoraal werker Carin Timmerman, de diakens Anton Bos en Günther Oude Groen en de parochiemedewerkers Laura van de Kam en Gerry Spekkink, kortom het volledig pastoraal team. De muzikale omlijsting wordt verzorgd door een groot projectkoor bestaande uit koorleden van

VAN DE BESTUURSTAFEL

We zitten midden in een vakantieperiode. We doen het allemaal wat kalmer aan. Toch zijn er nog een heleboel mensen zoals vrijwilligers en leden van het pastoraal team die klaar staan voor huisbezoeken: emeriti van onze parochie, pastor Fons Zandbelt, pastor Joost Baneke, pastor Ed Wassink, diaken Theo Ten Bruin, Wil Matti en vrijwilligers van de bezoekersgroepen zijn er altijd voor hen die dat nodig hebben. Wij zijn hen heel erg dankbaar voor het mooie werk dat zij voor onze parochie doen. Het pastoraal team en het parochiebestuur zitten in de zomer ook niet stil. Zij voeren gesprekken met afgevaardigden uit de geloofsgemeenschappen om antwoorden te vinden op vraagstukken over de toekomst. Het is moeilijk om afscheid te nemen van de wijze waarop we gewend zijn te vieren. Juist nu is het van belang om naar de ander om te (blijven) zien en verbinding te zoeken met medeparochianen. Niet voor niets is voor de parochiële startviering als thema gekozen: **verbinden en vernieuwen**. Het oude zullen we los moeten laten en op een nieuwe manier verbinding moeten zoeken met andere parochianen. De vrijwilligers in de geloofsgemeenschappen waar geen vieringen meer gehouden zullen worden, kunnen – naast het werk dat in hun eigen geloofsgemeenschap blijft

bestaan – hun talenten en kracht ook inzetten in de drie kerken waar de (weekend)vieringen nog doorgang zullen vinden. Het geloof brengt ons daar, waar we worden geroepen. We moeten samen met hoop en vertrouwen een nieuwe weg inslaan. Die weg opgaan, naar een nieuwe plek, is een moeizaam en niet-eenvoudig proces, maar eenvoudiger af te leggen als we ons met elkaar verbonden weten. Onze parochie is vele handen rijk en door die ineen te slaan, kunnen we naar een nieuwe en bloeiende parochie HH. Twaalf Apostelen groeien.

Handen hebben we ook nodig om initiatieven te (blijven) ontplooiën voor de eigen geloofsgemeenschap. Wat kunnen wij in de nieuw ontstane situatie en wat niet? Laten we met de parochie die nu 12½ jaar bestaat het vernieuwingsproces ingaan en de ontwikkelingen met vertrouwen tegemoet treden. Elke geloofsgemeenschap heeft een ontwikkelingsplan ingediend. Eind augustus wordt dit samen met de procescoördinatoren besproken teneinde het resultaat op een platformavond aan de locatieraden en pastoraatgroepen van alle locaties voor te leggen. Op deze avond zullen er handvaten geboden worden voor een nieuwe en andere toekomst.

Ineke Peterse

alle geloofsgemeenschappen. Het geheel staat onder leiding van onze kerkmusicus Joop van Goozen. Bij het binnenkomen in de kerk ontvangt u het vieringboekje en in een mandje kunt u intenties deponeren waarnaar in de voorbeden wordt verwezen. Voor in de kerk staat een diascherm waarop foto's, die bij diverse gelegenheden in de verschillende locaties van onze parochie zijn gemaakt, de revue passeren.

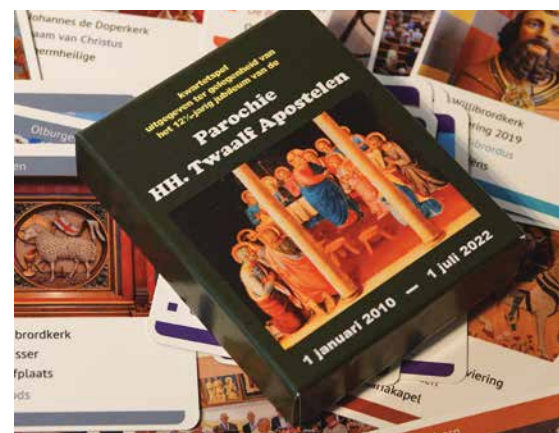
Wij vragen u vriendelijk iets mee te brengen voor de Voedselbank.

Daarvoor staan in het kerkportaal manden, waarin u uw bijdrage kunt deponeren. Tijdens het klaarmaken van de tafel zullen leden van de PCI werkgroep de manden met uw gaven aanbieden. De PCI (Parochiële Caritas Instelling) zal ervoor zorgdragen dat de pakketten bij de Voedselbank worden bezorgd.

Het thema van deze startviering is 'verbinden en vernieuwen'. De parochie HH. Twaalf Apostelen zit in een groot veranderingsproces, waarbij we worden uitgedaagd om buiten onze eigen geloofsgemeenschapsgrenzen te kijken en waarbij we verbinding moeten zoeken met medeparochianen van andere locaties. Dit is vernieuwend. De startviering is een uitgelezen moment om elkaar te ontmoeten.

Na de viering wordt u getraakteerd op koffie, thee of limonade met een feestelijke traktatie. Er zijn verschillende activiteiten zoals het Groot Jenga spel, een ijscocker en een presentatie parochiefoto's. Ter gelegenheid van het 12½-jarig jubileum van onze parochie is een kwartetspel ontworpen. Voor de jubileumprijs van € 12,50 kunt u in het bezit komen van dit fraai uitgevoerde kwartetspel. Betaling kan contant, maar ook digitaal met een QR-code.

Zondag 4 september 2022 moet een bijzondere dag worden. Een dag waarop wij verbinding zoeken en vinden. Ook de kinderen in deze viering worden betrokken in het thema door 'handjes' te maken met hun eigen teksten. Want handjes – van jong en oud – hebben we nodig om de verbinding met elkaar te vinden.

Vredesweek 2022

Wat is de Vredesweek? Vrede lijkt vanzelfsprekend. Niets is minder waar. Het vraagt onze blijvende aandacht. Zeker in een tijd van verharding in onze eigen samenleving en non-stop geweld elders. Al meer dan 50 jaar laat de vredesorganisatie PAX, samen met duizenden mensen, zien dat het ook anders kan. Grote veranderingen beginnen vaak klein. In onze eigen straat en buurt. Samen met scholen en studieverenigingen, kerken en moskeeën, boekhandels, bibliotheken en gemeenten zetten we vrede op de kaart. In het hele land worden er honderden activiteiten georganiseerd: van stiltekringen en filmavonden tot festivals, van maaltijden tot masterclasses, van vieringen tot debatten. Honderden verschillende lokale activiteiten komen samen in één nationale Vredesweek. Samen maken we een krachtig geluid. Doe je met ons mee?

Het thema van de Vredesweek, van 17 t/m 25 september 2022, is 'Generatie Vrede'. Iedereen doorloopt verschillende levensfasen: na de baby-, kleuter- en kindertijd behoor je tot de generatie van de jongeren en vervolgens tot die van de

volwassenen. En voor je het misschien beseft, rekent men je tot de generatie van de ouderen. Telkens schuif je in je leven een plaatsje op. De naamsaanduiding van een generatie geeft kleur aan de levensfase waarin je je bevindt. Ben je voor de Tweede Wereldoorlog geboren, dan hoor je bij de stille generatie. Die bestaat uit harde werkers die hun zielenroerselen voor zich houden. Net na de oorlog dienden de babyboomers zich aan. In hun jonge jaren zorgden ze voor bevrijding en emancipatie. Inmiddels zijn ze mondige ouderen geworden. Na de babyboomers sprongen we direct door naar de laatste letters van het alfabet. Generatie X, Y en Z dienden zich aan, elk met hun eigen kleur en kenmerken. Generatie X was jong in de jaren tachtig van de vorige eeuw, een tijd met veel werkloosheid. Generatie Y, de millennials, maakte de opkomst van het internet mee en generatie Z, geboren na 2000, kent een wereld van onzekerheden, in bubbels verpakte denkbeelden, influencers en mediakanalen vol roddels en desinformatie.

In al die jaren is één gedachte dezelfde gebleven. Wil je toekomstbestendig zijn, een product slijten of een ideaal toezigen, betrek dan de nieuwe generatie erbij. Want veranderingen komen vooral van jongeren. Elke generatie gaat

opnieuw met dezelfde levensvragen aan de slag, telkens in de veronderstelling dat de vorige generatie het niet goed genoeg heeft gedaan. Jongeren laten ons de contouren zien van de nieuwste antwoorden op levensvragen. De Vredesweek smeedt dit jaar een geheel nieuwe generatie: de PAX-generatie die tegen de stroom in gaat, die muren tussen generaties en scheidslijnen wil doorbreken. En dat is hard nodig, met de vreselijke oorlog in Oekraïne, waarvan we de gevolgen nog niet goed kunnen overzien. Het is tijd voor een Generatie Vrede, dat wil zeggen een coalitie van generaties die het over één ding eens is: wij willen vrede. Oud en beproefd én nieuw en nog in ontwikkeling, dat willen

we bij elkaar brengen in Generatie Vrede. De tekening van Len zet dit jaar de toon. De vredesduif is getransformeerd tot een kwetterend tuitervogeltje zonder olijftak. Laten we ons ongeremd uitspreken voor vrede. Het kwetterende vogeltje is bedoeld als bron van inspiratie om Generatie Vrede van munitie te voorzien, een soort geestelijke wapenrusting, zodat we de menselijke neiging om echte wapens op te nemen kunnen weerstaan en de vrede kunnen uitroepen, waar dan ook, voor wie dan ook. Het is tijd voor een Generatie Vrede, een coalitie van generaties die wil bouwen aan een rechtvaardige en inclusieve vrede. De Generatie Vrede is geboren in de Vredesweek van 2022.

Stop de oorlog en het vechten

Stop de oorlog en het vechten voor een glimlach op een kindergezicht. Stop de vliegtuigen en de granaten voor een glimlach op een kindergezicht. Stop alle tanks voor een glimlach op een kindergezicht. Stop alles dat doodt en verwoest voor een gelukkige glimlach op een kindergezicht.

Dunja, 14 jaar, uit Belgrado

Stiltekringen

Overal in het land worden op zaterdag 17 september, de dag waarop de Vredesweek 2022 begint, om 12.00 uur stiltekringen georganiseerd om aandacht te vragen voor vrede in alle gebieden – wereldwijd – waar conflicten en oorlogen zijn.

De naam 'stiltekring' zegt het al: in stilte vormen de aanwezigen een kring. Er kan een begin en eindsignaal gegeven worden, er kan muziek gespeeld worden en er kan iets voorgelezen worden, maar er heerst vooral diepe stilte.

De geloofsgemeenschap van Steenderen organiseert zo'n stiltekring. Het zou fijn zijn als ook andere geloofsgemeenschappen zich hierbij aansluiten of in hun eigen locatie een stiltekring organiseren, eventueel samen met de gemeenschappen van andere gezindten. Wij hopen dat veel mensen meedoen om zo een statement te maken voor vrede in alle conflictgebieden. Initiatiefnemer van deze stiltekringen is de

vredesorganisatie PAX voor Vrede. Zij hopen op een olievlekwerking: stiltekringen overal in het land. Zij die een stiltekring organiseren, kunnen zich aanmelden op e-mailadres f.keus@paxforpeace.nl. Meer informatie kunt u krijgen bij Maria Schotman, zie de locatiepagina van Steenderen.

Mijn ervaring als bestuurslid van de PCI

Toen ik negen jaar gelden met vervroegd pensioen ging, wilde ik in de vrijetijd naast mijn hobby's ook wat nuttig werk voor de gemeenschap doen. Al snel kwamen vragen van verschillende organisaties die bestuursleden zochten. De plaatselijke ouderenvereniging KBO zocht een nieuw bestuurslid en ook van de parochiële PCI kwam het verzoek om zitting te nemen in het bestuur. Nu heb ik in onze kerkgemeenschap in Keijenborg altijd al vrijwilligerswerk gedaan en de PCI sprak mij wel aan, met name de armoedebestrijding. In november 2013 werd ik door het bisdom officieel benoemd als bestuurslid. In onze parochie HH. Twaalf Apostelen behoren tot de hoofdtaken van het PCI-bestuur het beheer van de financiën, de pachtgronden, het vastgoed en het faciliteren van de lokale werkgroepen. Ik was onder andere verantwoordelijk voor het beheer van het parochiële vastgoed. Ik heb ervaren dat armoedebestrijding

een moeilijke taak is. In een stad als Zutphen leven de mensen meer anoniem en weten ze de weg naar de werkgroep van de plaatselijke PCI wel te vinden. In de kleinere geloofsgemeenschappen van onze parochie, waar armoede beslist ook aan de orde van de dag is, schromen de mensen om bij de plaatselijke werkgroep voor hulp aan te kloppen. Dit is erg frustrerend, want voor hulpverlening zijn de financiële middelen aanwezig. Wel wordt er geld beschikbaar gesteld voor de plaatselijke gemeenschapsbouw, de voedselbanken en voor nationale en internationale acties ter bestrijding van armoede. Onlangs is er nog geld beschikbaar gesteld voor het schoonmaken en inrichten van een leegstaande woning in Drempt voor de opvang van Oekraïense vluchtelingen. Zeker in deze voor velen moeilijke tijd, waarin het levensonderhoud steeds duurder wordt, hoop ik dat men de schroom overwint en waar nodig aanklopt

bij de plaatselijke werkgroep van de PCI. Alle aanvragen worden uiterst discreet behandeld.

Na 8½ jaar is mijn bestuurstermijn per 1 mei 2022 beëindigd. In al die jaren heb ik het werk met voldoening gedaan in een constructief en prettig bestuur. Ik wens het deels vernieuwde bestuur alle goeds voor de toekomst.

Fons Stapelbroek

Consortium Apostolorum

Het parochiebrede koor dat gedurende twee jaar door het leven ging als "Coronakoór" heeft een nieuwe naam gekregen. De negatieve associatie met de coronapandemie deed geen recht aan de positieve boodschap die het koor wil overbrengen.

Bij de naamkeuze is het feit dat de koorleden uit verschillende geloofsgemeenschappen komen leidinggevend geweest. De nieuwe naam is Consortium Apostolorum. Consortium betekent 'genootschap' en ook 'samenkomst'. In de loop van de geschiedenis heeft deze benaming een muzikale bijbetekenis gekregen. Een 'consort' is een muziekensemble, een term die vooral in Engeland

veel gebruikt wordt. Apostolorum verwijst naar de naam van onze parochie en kan vertaald worden als 'van apostelen' en als 'van de apostelen'. In het eerste geval wordt aangegeven dat het koor bestaat uit zangers uit de gehele parochie, in het tweede dat het koor ten dienste staat van de hele parochie.

Vanaf oktober gaat het Consortium Apostolorum één keer per maand vieringen verzorgen met Gregoriaanse muziek. Gemotiveerde zangers (v/m) met passie voor het Gregoriaans zijn van harte welkom zich bij ons aan te sluiten.

Joop van Goozen

Teambericht: 1 + 1 = 1

De afgelopen jaren is er een onderscheid gemaakt tussen het pastoraal team (pastoor en pastoraal werkers) en het breed parochieel team (pastoor, pastoraal werker, diakens en parochiemedewerkers). Voor onszelf, maar ook voor de parochianen, is dit verwarrend. Als parochiële beroepskrachten werken wij samen en hebben wij samen de verantwoordelijkheid voor het pastoraat in onze parochie. Ieder doet dat met zijn eigen deskundigheid en mogelijkheden qua tijdsbesteding.

Pastoor Harry Scheve en pastoraal werker mevrouw Carin Timmerman vormen het pastoraal kernteam conform hun benoeming, maar samen met de diakens en parochiemedewerkers vormen zij het pastoraal team.

De afgelopen maanden hebben wij in ons maandelijks overleg uitgesproken dat er een samenwerkingsverband is dat erop gericht is het werk gezamenlijk te dragen en elkaar professioneel en persoonlijk tot steun en toeverlaat te zijn. Vanaf nu spreken wij over het pastoraal team en zijn wij ons bewust van de verschillende verantwoordelijkheden en taken binnen het team. Samen met alle vrijwilligers en parochianen willen wij werken in Gods akker

Het pastoraal team

De doop van een verloren zoon

Iedere parochie kent plekken waar op een, voor ons, verborgen manier ons geloof van harte wordt beleefd. Zoals hier in Zutphen in zorginstellingen en in de gevangenis. In de bajes doet mijn collega Ellie Smeekens namens onze Kerk fantastisch werk. Ze begeleidt gedetineerden en houdt groeps gesprekken. Zo'n veertig man komen er elk weekend naar de viering in het stiltecentrum. Enige tijd geleden vroeg Ellie of ik, als voormalig justitiepastor en priester, een gedetineerde zou willen dopen. Uiteraard wilde ik dat en ik wilde natuurlijk eerst met hem kennismaken.

Jan (niet zijn echte naam), een man van 36 jaar, werd opgepakt wegens een ernstig delict, waarbij hijzelf ernstig in de war was geraakt. Een politieagent, die zijn radeloosheid opmerkte, raadde hem aan om in de Bijbel het verhaal van de verloren zoon te lezen (Lucas 15, 11-32). Dat verhaal werd het begin van een grote ommekeer in zijn leven.

De verloren zoon

Ellie ervaaarde zijn verhaal al als authentiek en dat gold ook voor mij. Inmiddels was Ellie met de doopcatechese

al ver gevorderd. Jan koos expliciet voor de Katholieke Kerk. Heel bijzonder om zo'n jongeman over vergeving te horen en hoe hij intens Gods liefde ervaaarde als de wezenlijke kern van zijn bestaan. Natuurlijk vroeg ik doopverlof en het toedienen van het vormsel aan bij het bisdom. Ik kreeg toestemming en een brief voor Jan van de bisschop, wat hij zeer waardeerde! Voor de doop zag ik hem nog een keer om alles door te nemen: de doop, het vormsel en de eerste heilige communie. Het afzweren van het kwaad was voor hem een serieuze zaak en hij wilde vooraf graag biechten om zich zo goed voor te bereiden op het doopsel. Op zijn verzoek vond de doop plaats door onderdompeling in een bassin dat geleend werd van een Evangelische Gemeente. Op 22 mei 2022, nog in de paastijd, vond de plechtigheid plaats in het stiltecentrum van de gevangenis. Er waren familieleden bij van Jan, medege-detineerden en bewaarders. Wat werd het een bijzonder gebeuren! Iedereen was erg betrokken. Ellie had alles goed voorbereid. Ze had een grote afbeelding van het schilderij van de verloren zoon van Rembrandt neergezet en vertelde er ook over. Het was een prachtige dienst waarin ook werd gezongen en muziek gemaakt. Wat is een onderdompeling een prachtig gebeuren! Ik zou wensen dat we in onze kerk vaker zo zouden dopen! Jan ervaaarde aan den lijve hoe het is je oude leven te verliezen

bij de doop en te verrijzen in een nieuw leven, een leven uit liefde. Daar getuigde hij later ook van! Voor de doop droeg hij zijn gewone kleren en na de doop droeg hij witte kleren, zoals het vroeger ook gebeurde. Daarna zalfde ik zijn voorhoofd met Chrisma, teken van de gave van de Heilige Geest en tenslotte deelden Ellie, Jan en ik de heilige communie, als teken dat Jan nu deelgenoot is aan het Lichaam van Christus (de Kerk) en dat Christus nu ook in hem gestalte mag krijgen. Dat lieten we voorafgaan door de vredesgroet. Het leek Ellie wel iets om de vredesgroet aan de gebedsvieringen in de gevangenis toe te voegen! Het is zo'n zinvol gebaar! Op het eind van de viering namen een paar medege-detineerden het woord en lazen hun felicitaties voor, zelfs in dichtvorm. Een ontroerend gebeuren! Na koffie en gebak nam ik hartelijk afscheid van alle aanwezigen, met een omarming voor de gedoopte, die liep te stralen! Nadien bracht ik Jan nog zijn doopbewijs en een doopooronde. Hij was nog steeds vol van het gebeuren. Hij was met anderen op zijn afdeling begonnen met een Bijbelgroepje. Jan heeft heel wat plannen voor na zijn detentie: ex-ge-detineerden bijstaan, zieken helpen, bijvoorbeeld in Lourdes, en wat al niet meer. Als het de Liefde maar dient! Mooi om te zien hoe iemand innerlijk zo'n ommekeer maakt! Dat komt niet vaak voor, is mijn ervaring, maar belooft een goede toekomst! We kijken nog een keer naar het schilderij van Rembrandt, dat ik als bidprentje had meegenomen. Ik dacht: er moet feest en vrolijkheid zijn, die broer van ons was dood en is levend geworden, hij was verloren en is teruggevonden! Goddank!

Pastor Ed W. Wassink

De Penitentiare Inrichting (PI) Achterhoek in Zutphen.

Anton Bos: 'Ik sta in de deur van de kerk met mijn rug naar het altaar en het gezicht naar de wereld'

Op 14 september is het precies 25 jaar geleden dat Anton Bos in de Brummense Andreaskerk tot diaken werd gewijd. Een mooi moment om eens even terug te kijken met hem. Anton woont in hartje Brummen, in een straat met prachtige negentiende-eeuwse herenhuizen. Ook het huis van Anton is al honderd jaar oud. Het is best warm, daarom nemen we plaats onder de veranda met een mooi uitzicht op zijn tuin.

'Anton, vertel eens hoe en waarom je diaken bent geworden!' 'Nou, dat is niet iets dat plotseling uit de lucht kwam vallen,' glimlacht Anton. 'Eigenlijk ben ik mijn hele leven al actief geweest in de Andreaskerk. Dat begon al op negenjarige leeftijd. Toen hielp ik mijn vader al regelmatig met collecteren. Later ging hij ook de kerststal opzetten in de kerk en hielp ik hem daarbij. Vanaf mijn veertiende kwam ik bij het jongerenkoor en een jaar later zat ik in de werkgroep jongerenliturgie en in de oecumenische jeugddienstcommissie. Ook heb ik ruim 40 jaar de bloemversiering gedaan. Op een gegeven moment heb ik samen met anderen een soort algemene cursus voor kerkelijke vrijwilligers gedaan. Daarna deed ik een toerustingscursus die werd aangeboden vanuit het bisdom. Een cursus met theologische diepgang. Ik begon in die tijd ook met voorgaan in avondwakes en gebedsvieringen. Bovendien leerde de toenmalige pastoor van Brummen, pastoor Groenen, ons groepje overwegingen te schrijven. Eén keer in de maand deed één van ons groepje dan de overweging, later werd het één keer in de maand een gebeds- en communieviering. Dan had pastoor Groenen, onderweg naar zijn pensioen, ook eens een vrij weekend! Met vier anderen uit het groepje volgde ik hierna ook nog een cursus overwegingen. En langzaamaan kreeg ik het idee dat ik datgene wat ik vertelde ook in de praktijk wilde brengen. Het idee dat ik diaken wilde worden werd serieus. Ik ben toen met diaken Menco van Koningsveld een aantal gesprekken aangegaan. Het was 1991, Gerda en ik waren net twee jaar getrouwd en hadden nog geen kinderen, toen ik besloot om de diakenopleiding te gaan volgen. Eigenlijk kon dat volgens de toenmalige regels helemaal niet. We waren namelijk nog niet gesetteld genoeg. We hadden nog geen kinderen, ik was gewoon te jong! Maar omdat ik altijd al heel actief was geweest in de kerk kreeg ik

dispensatie. Tijdens mijn opleiding kregen we ook onze kinderen. Gerda en onze oudste dochter gingen vaak mee als ik op vrijdag en zaterdag naar de opleiding in Dijnslburg bij Zeist ging.

'Eigenlijk kun je dus zeggen dat het diaken worden een langzaam proces is geweest?' 'Ja, ik ben er langzaam naar toegegroeid. Voor mij houdt het diakenschap in dat je met beide benen op de grond staat, midden in de maatschappij. Als diaken sta ik in de deur van de kerk met mijn rug naar het altaar en het gezicht naar de wereld. Als diaken heb je een brugfunctie: dat wat je in de wereld meemaakt neem je mee naar de kerk, en dat wat je verkondigt moet de wereld in! Diaken ben je in de kerk, maar zeker ook erbuiten, in de wereld waarin je actief bent.'

'Ja vertel eens, wat doe je eigenlijk in de wereld, wat is je beroep?' 'Ik heb lange tijd bij defensie gewerkt als bouwkundig opzichter/tekenaar. Elke keer vielen er ontslagen. Toen op een gegeven moment een collega die alleenverdiener was ontslag zou krijgen heb ik gezegd: ontsla

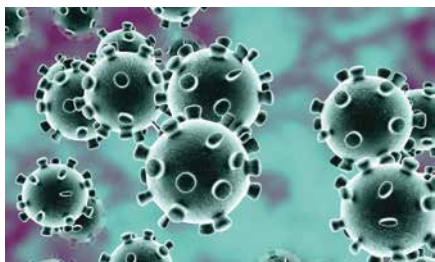
mij maar, op voorwaarde dat hij mag blijven! En zo is het gegaan. Hij mocht blijven en ik werd huisman op de dag dat onze eerste geboren werd. Later, in 2002, ben ik weer begonnen in de samenleving. Ik heb toen 2 jaar gewerkt in de Wijngaardparochie Arnhem. Daarna heb ik een tijdje in de WW gezeten en dat was niet prettig. In 2006 vroegen ze bij de slijterij hier in Brummen een medewerker. Ik trok mijn stoute schoenen aan, liep naar binnen en zei dat me dat wel wat leek. Zodoende ben ik nu al 16 jaar werkzaam in het slijtersvak. Zoals ik zei: eerst in Brummen, maar inmiddels werk ik afwisselend in Wansveld en Eerbeek voor Mitra.'

'Kun je zeggen wat het mooiste aspect van het diakenschap voor jou is?' 'Ja, dat is toch het persoonlijke contact met de mensen. Binnen het inloophuis en de diaconale activiteiten binnen de parochie. Maar ook in de winkel heb ik veel diaconale gesprekken met mensen. Diaken ben je 24 uur per dag, het zit in je bloed. Mensen hebben vaak een luisterend oor nodig, interesse voor hun verhaal. Daar waar nodig probeer ik richtaanwijzers te geven. En in de loop der tijd bouw je ook een band op met je klanten. Er zijn mensen bij die hun hele ziel en zaligheid bij je neer leggen. Ze vertellen wat ze thuis meemaken, binnen de familie of op het werk. Voor mijn overwegingen probeer ik Bijbelse verhalen naar het hier en nu te halen. Wat ik al zei: dat wat ik ervaar in de samenleving neem ik mee naar de kerk. Ook uitvaarten zijn heel bijzonder. Je bent dan bij de mensen op hun meest kwetsbare momenten, die tevens de meest intense en belangrijkste momenten van hun leven zijn. Daar haal ik veel voldoening uit. En dan is er natuurlijk ook nog die prachtige diakengroet: 'Ga heen in vrede!'

'En...ga je het 25-jarig jubileum nog vieren?' 'Ja ja, natuurlijk,' lacht Anton, 'wij zijn al druk bezig met de voorbereiding. Op zondag 11 september vier ik het met het hele pastoraal team in de St. Jan in Zutphen. Ook het Brummens Mannenkoor – waarvan ik al 40 jaar lid ben - zal van de partij zijn. En op 14 september, de eigenlijke jubileumdag zullen we het hier in het Andreashuis nog eens in kleine kring vieren!'

Hans Limbeek

De kerk na de coronapandemie

Veel parochianen werden november vorig jaar overvallen door het bericht

dat tien van de dertien parochiekerken binnen afzienbare tijd gesloten zullen worden. Oplopende onderhouds- en exploitatiekosten, gepaard aan een daling van het aantal vrijwilligers en afnemende kerkbetrokkenheid bracht het parochiebestuur ertoe om dit ingrijpende en voor velen pijnlijke besluit te nemen.

Maar wie naar de toekomst durft te kijken, ziet dat de ingeslagen weg van

kerksluitingen onontkoombaar is. Misschien zijn het verdriet en de pijn die de kerksluitingen met zich meebrengen beter te aanvaarden als we zien dat de parochie HH. Twaalf Apostelen niet de enige parochie is die met het proces van kerksluitingen te maken heeft of binnenkort zal krijgen. De cijfers in het artikel van Stijn Fens in dagblad Trouw van maandag 4 juli jl. spreken voor zich.

Gerrit te Vaarwerk

Grote groep actieve katholieken zegt na corona de kerk gedag

Leegloop • Het aantal kerkgangers, vrijwilligers en koorleden in de katholieke kerk is tijdens corona sterk teruggelopen. Het grootste deel komt nooit meer terug.

Stijn Fens

Redactie religie&filosofie

De katholieke kerk in Nederland die het al moeilijk had, heeft door het coronavirus nog eens extra te lijden. Zo is zij inmiddels duizenden vrijwilligers kwijtgeraakt: koffieschenkers, kosters, maar ook heel veel koorleden. De daling onder het aantal kerkgangers is nog veel groter.

In april 2019 gingen zo'n 153.000 katholieken in het weekend naar de kerk. In oktober 2021 was dit aantal teruggelopen tot een krappe 90.000 kerkgangers, een daling van maar liefst 40 procent.

De cijfers komen van het Kaski, het onderzoekscentrum voor religie en samenleving, onderdeel van de Radboud Universiteit in Nijmegen. In oktober 2021 was de situatie in de Nederlandse katholieke parochies na een aantal lockdowns weer vrijwel genormaliseerd. Bijna alles mocht weer. "Maar een groot aantal mensen vond het blijkbaar toen toch nog te vroeg om weer een viering bij te wonen", zegt onderzoeker Joris Kregting van het Kaski. "Misschien dat een deel daarvan later weer aansluit. Aan de andere kant: veel kerkgangers zijn op zondagochtend wellicht wat anders gaan doen en vinden het prima zo." In het onderzoek is het aantal bezoekers van onlin-vieringen niet meegenomen.

Ook voor het aantal vrijwilligers in

de katholieke kerk heeft het coronavirus grote gevolgen gehad. De cijfers hiervan zijn van eind 2020, toen de pandemie ruim negen maanden duurde. In 2019 waren er nog zo'n 167.000 vrijwilligers actief, eind 2020 waren er daar nog zo'n 151.000 van over, een daling van 10 procent. Koorleden vormen 30 procent van de vrijwilligers. Daar was de terugloop nog sterker. In 2019 luisterden nog zo'n 53.000 koorleden vieringen op, een jaar later waren er 8000 koorleden minder. Dat is een daling van 15 procent.

Ed Smeets, bestuurslid van de Nederlandse Gregoriusvereniging, die zich bekommert om de liturgische muziek binnen de katholieke kerk, zei eerder al tegen het Katholiek Nieuwsblad dat zo'n 30 à 40 procent van de koorleden is gestopt.

Grote zorgen

"Die afgehaakte vrijwilligers en leden van kerkkoren komen niet meer terug. Dat lijkt wel zeker", zegt Kregting. "Ze hebben zich niet voor niets afgemeld. Het zijn vaak oudere mensen. Die gaan niet het jaar erop zeggen: 'Ik ga toch weer wat voor de kerk doen.' Normaal verliest de kerk elk jaar 5 procent aan vrijwilligers. Dat het nu het dubbele is, komt echt door corona."

Volgens Kregting geven de nieuwe cijfers aanleiding tot 'grote zorgen' over de vitaliteit van de Nederlandse

parochies. "De geloofsgemeenschappen worden door ontkerkelijking steeds kleiner, maar moeten nog wel een groot kerkgebouw en een priester betalen. De extra daling in tijden van corona zorgt ervoor dat het werk dat in een parochie gedaan moet worden nog meer onder druk komt te staan en dat de inkomsten uit collecten in de vieringen sneller dalen. Je kunt zeggen: 'Goed, dan worden we een kleine kerk'. Het probleem is dat de katholieke kerk met een structuur zit, die juist is ontworpen voor grote gemeenschappen."

In december komt het Kaski weer met nieuwe cijfers. Kregting: "Ik verwacht niet dat de daling van het aantal vrijwilligers even groot zal zijn als in de vorige meting. Hoeveel kerkgangers er terugkomen, weet ik niet. Maar dat een aantal definitief is afgehaakt, lijkt wel zeker."

Stijn Fens tijdens de coronapandemie

Nick Cave, het raadselachtige fenomeen

Op de golven van de punkbeweging brak er begin jaren 80 een uiterst duistere Australische band door: the Birthday Party. De band vestigde zich in Europa en zou invloed hebben op veel andere artiesten. Dat geldt nog meer voor de zanger van de band, Nick Cave. Toen the Birthday Party in 1984 uiteenviel, ging Nick Cave verder met een begeleidingsband. Van een obscure underground artiest ontwikkelde hij zich in de loop der decennia tot een vooraanstaand en alom geprezen icoon in de popmuziek: een fenomeen!

Het intrigerende van Nick Cave is dat hij sinds zijn tijd met the Birthday Party Bijbelse teksten in zijn songs verwerkt, al was het heel lang een raadsel welke betekenis deze nu precies hadden. Was het slechts de Bijbelse taal waartoe de avant-garde artiest zich aangetrokken voelde, of was hij al die tijd al een Godzoeker? Er gebeurden vreselijke dingen in zijn leven. In 2015 overleed zijn 15-jarige zoon Arthur. Om het verlies van zijn zoon te verwerken schreef hij *Seven Psalms*, een cd met 7 psalmen. Kort voordat deze cd uitkwam overleed ook Jethro, een andere zoon van hem.

Ondertussen was Nick Cave ook met een ander project gestart: the Red Hand Files, een website waarop zijn fans, verspreid over de hele wereld, (levens)vragen aan hem kunnen stellen. Ene Sue stelt hem daar de vraag: 'Wie is God voor jou?' Nick laat zich in zijn ziel kijken: zijn antwoord is zeer openhartig, laat zien dat hij veel geloviger is dan velen dachten en is bovendien te mooi en diepzinnig om niet volledig weer te geven: "God is liefde, daarom heb ik moeite met het atheïstische standpunt. Ieder van ons, zelfs degene met een afkeer van het spirituele, verlangt naar liefde, of we het ons realiseren of niet. En dit verlangen

roept ons voor altijd naar zijn doel - dat we van elkaar moeten houden. We moeten van elkaar houden. En meestal denk ik dat we dat doen - of we leven heel dicht bij het idee, omdat er nauwelijks afstand is tussen een gevoel van neutraliteit ten opzichte van de wereld en een cruciale liefde ervoor, nauwelijks enige afstand. Het enige dat nodig is om van onverschilligheid naar liefde te gaan, is een gebroken hart. Het hart breekt en de wereld ontploft voor ons als een openbaring. Er is geen probleem van het kwaad. Er is alleen een probleem van het goede. Waarom staat een wereld die zo vaak

wreed is erop om mooi te zijn, goed te zijn? Waarom is er een verwoesting voor nodig voordat de wereld haar ware spirituele aard onthult? Ik weet het antwoord hierop niet, maar ik weet wel dat er een soort potentieel bestaat net voorbij het trauma. Ik vermoed dat het trauma het zuiverende vuur is waardoor we werkelijk het goede in de wereld ontmoeten.

Elke dag bid ik in de stilte. Ik bid tot hen allemaal. Allen die er niet zijn. In deze leegte giet ik al mijn verlangen en behoefte, en na verloop van tijd wordt deze afwezigheid krachtig en levend en geactiveerd met een belofte. Deze belofte die in de stilte zit, is schoonheid genoeg. Deze belofte is voorlopig al verbazing genoeg. Deze belofte is voorlopig God genoeg. Deze belofte is voorlopig zoveel als we kunnen verdragen."

Hans Limbeek

De achterpagina

In het vorige nummer van *Onderweg* zijn we begonnen een nieuwe invulling te geven aan de rubriek 'Ons erfgoed'. Vanaf nummer 5 brengen we het tabernakel en de godslamp in de verschillende parochiekerken voor het voetlicht. In het artikel over het tabernakel in de Martinuskerk in Baak is vermeld dat het tabernakel onderdeel is van het altaar, waarbij een afbeelding en beschrijving is gegeven van een zijaltaar. Hieronder ziet u een gecorrigeerde versie van dat deel van het artikel.

Het hoofdaltaar, waarop vermeld staat A.D. 1895, is een uniek altaar met een prachtige rijkdom aan kleuren van karmozijnrood tot goud, ragfijn gebeeldhouwd uit eikenhout met boeiende expressies in de houding en uitdrukkingen van de beelden. In reliëf zien we op de tombe afbeeldingen van Abraham, Melchisedech, Isaac en andere figuren uit het Oude Testament. Op de tabernakeldeuren staan twee in koper gegraveerde engelen. Verder zijn op de predella de vier grote profeten geschilderd. Op de retabel (de wand van schilder- of beeldhouwwerk tegen de muur boven het altaar) zijn de Hof van Olijven, de geseling, de doornenkroning en de ontmoeting van Jezus met zijn bedroefde moeder geschilderd. Op de achterzijde van de zijluiken treffen we mooie beschilderingen aan met tafereelen van de wonderbaarlijke broodvermenigvuldiging en het Laatste Avondmaal. Boven zien we vier geschilderde symbolen die de vier evangelisten voorstellen. Het altaar is een schepping van de bekende beeldhouwer en architect W.F. Mengelberg uit Utrecht en kostte destijds f 1.800.

Colofon

Redactie

Joost van Duin Hans Limbeek
Magda van Ommen Gerrit te Vaarwerk

Onderweg verschijnt 7 x per jaar

De parochie heeft een ANBI status.
Bankrek.nr.: NL97RABO0155113046
Ook voor uw bijdrage aan
Onderweg o.v.v. uw locatie.
Internet: www.12apostelen.nl
E-mail: redactie@12apostelen.nl
Vormgeving: Repro Design, Deventer
Druk: DrukZo.nl

Bestuur parochie HH. Twaalf Apostelen

J.G.M. (Harry) Scheve, pastoor,
voorzitter

**Mevr. C.A.L.S. (Ineke) Peterse-
Giesen**, secretaris

C.H.J. (Kees) Koersvelt,
penningmeester

H.G.J. (Herman) Heuver,
portefeuille gebouwen en
begraafplaatsen

Vertrouwenspersoon

Gerry Spekkink kan door
medewerkers en vrijwilligers
vertrouwelijk worden geraadpleegd
bij ongewenste omgangsvormen
binnen de parochie.

tel.: 06 47153610

e-mail: g.spekkink@12apostelen.nl

Contactgegevens parochie HH. Twaalf Apostelen

Pastoraal Team

J.G.M. (Harry) Scheve, pastoor,
Kerkstraat 9, 7256 AR Keijenberg
e-mail: h.scheve@12apostelen.nl
tel.: 06 53214017

C.E.J.M. (Carin) Timmerman,
pastoraal werker
p/a Van Heemstrastraat 4; 7204 GJ Zutphen
e-mail: c.timmerman@12apostelen.nl
tel.: 06 25091377

Diaken A.J.M. (Anton) Bos
tel.: 06 44902208
e-mail: a.bos@12apostelen.nl

Diaken G.G.M. (Günther) Oude Groen
Telefonisch spreekuur voor zieken en ouderen:
dinsdag 18.30-19.30 uur, tel.: 0545 272320
e-mail: g.oudegroen@12apostelen.nl

L.M.J.F. (Laura) van de Kam
parochiemedewerker, tel.: 06 39639364
e-mail: l.vandekam@12apostelen.nl

G.J.A.M. (Gerry) Spekkink-Beunk
parochiemedewerker, tel.: 06 47153610
e-mail: g.spekkink@12apostelen.nl

Secretariaat Parochie

**Mieke Degen, Petra Hulman
en Magda van Ommen**

Van Heemstrastraat 4, 7204 GJ Zutphen;
tel.: 0575 711310;
dinsdag t/m vrijdag 9.00-12.00 uur
e-mail: secretariaat@12apostelen.nl

Contactgegevens geloofsgemeenschappen
De contactgegevens van de geloofsgemeenschappen
kunt u vinden op de betreffende locatiepagina's
vanaf blz. 18.

Aandacht voor

Programma Gregoriaans Getijdenkoor

Het Gregoriaans Getijdenkoor St. Jan zal in de maanden oktober, november en december een aantal vieringen verzorgen. Er zijn twee vespers in de rozenkransmaand oktober en vier vespers in de adventperiode.

Vóór de vieringen worden bij de ingang van de kerk boekjes ter beschikking gesteld.

Er is een verzoek voor een vrijwillige bijdrage.

Vespers Rozenkransmaand

zaterdag 22 oktober 2022 (17.00 uur)
H. Willibrordkerk Vierakker

zondag 23 oktober 2022 (16.30 uur)
H. Johannes de Doperkerk Zutphen

Vespers in de Advent

zondag 27 november (16.30 uur)
H. Johannes de Doperkerk Zutphen

zondag 4 december (16.30 uur)
H. Johannes de Doperkerk Zutphen

zondag 11 december (16.30 uur)
H. Johannes de Doperkerk Zutphen

zondag 18 december (16.30 uur)
H. Johannes de Doperkerk Zutphen

GREGORIAANS GETIJDENKOOR
St. JAN ZUTPHEN
Programma najaar 2022

Vespers Rozenkransmaand
Zaterdag 22 oktober 17.00 uur
Willibrorduskerk Vierakker

Vespers Rozenkransmaand
Zondag 23 oktober 16.30 uur
St. Janskerk Zutphen

Vespers 1e Advent
Zondag 27 november 16.30 uur
St. Janskerk Zutphen

Vespers 2e Advent
Zondag 4 december 16.30 uur
St. Janskerk Zutphen

Vespers 3e Advent
Zondag 11 december 16.30 uur
St. Janskerk Zutphen

Vespers 4e Advent
Zondag 18 december 16.30 uur
St. Janskerk Zutphen

Paul Pleegman
FOTOGRAFIE

Bijlage vieringschema

Vieringen in verzorgingshuizen

Borculo: Andriessenhuis, elke 1^e vrijdag van de maand, 10.00 uur.

Vorden: Wehmehof, elke vrijdag, 19.00 uur

Zutphen: IJsselflat, elke 2^e dinsdag van de maand, 10.00 uur.

Mariaviering

Drempt, H. Willibrordkerk, woensdag 5 oktober, 19.00 uur: Marialof

Doopvieringen

Vanaf januari 2022 wordt er in de locaties gedoopt in een reguliere viering of in een gemeenschappelijk doopviering in Zutphen.

Aanvragen worden per doop in behandeling genomen. U kunt uw kind per e-mail aanmelden bij het parochiesecretariaat: secretariaat@12apostelen.nl

Vieren via internet

U kunt de vieringen beluisteren via het internet: www.12apostelen.nl. Klikken op het groene blok 'Vieringen'.

Vervolgens klikken op het icoontje 'wereldbol met koptelefoon'.

Beeldopname in Zutphen

Voor een viering met beeld en geluid, kiest u voor 'kerkdienstgemist Zutphen'. Op zondagmorgen kunt u om 10.00 uur direct meekijken door op de >-toets in het midden van de cirkel in de afbeelding te drukken.

Wilt u een oudere opname bekijken, dan klikt u in de kalender bij de gewenste datum op 'opname' en vervolgens op 'Naar video opname'.

Vieringen door de week

Baak: H. Martinuskerk, elke 3^e dinsdag van de maand, 19.00 uur.

Lochem: H. Josephkerk, elke 1^e donderdag van de maand, 10.00 uur.

Olburgen: H. Willibrordkerk, elke 1^e vrijdag van de maand, 15.00 uur

Zutphen: H. Johannes de Doperkerk, elke woensdag, 9.30 uur

Aanbidding H. Sacrament en biechtgelegenheid

Zutphen: H. Johannes de Doperkerk, iedere vrijdag 15.00-15.45 uur. Biechtgelegenheid op eerste vrijdag van de maand.

Rozenkrans bidden

Borculo: O.L.V. Tenhemelopneming, elke woensdag, 10.15 uur.

Brummen: Andreashuis, elke maandag in oktober, 19.00 uur.

Drempt: H. Willibrordkerk, elke 1^e woensdag van de maand, 19.00 uur

Joppe: O.L.V. Tenhemelopneming, elke dinsdag in oktober, 19.00 uur

Zutphen: H. Johannes de Doperkerk, elke dinsdag in oktober, 19.00 uur

Lezingen in de weekendvieringen

Datum	Eerste Lezing	Tweede Lezing	Evangelie
21 aug.	Jes. 66,18-21	Heb. 12,5-7.11-13	Luc. 13,22-30
28 aug.	Sir. 3,17-18.20.28-29	Heb. 12,18-19.22-24a	Luc. 14,1.7-14
04 sept.	Wijsh. 9,13-18b	Filem. 9b-10.12-17	Luc. 14,25-33
11 sept.	Ex. 32,7-11.13-14	1 Tim. 1,12-17	Luc. 15,1-32
18 sept.	Amos 8,4-7	1 Tim. 2,1-8	Luc. 16,1-13
25 sept.	Amos 6,1a.4-7	1 Tim. 6,11-16	Luc. 16,19-31
02 okt.	Hab. 1,2-3;2,2-4	2 Tim. 1,6-8.13-14	Luc. 17,5-10
09 okt.	2 Kon. 5,14-17	2 Tim. 2,8-13	Luc. 17,11-19

Parochie@Post

ParochiePost is de digitale nieuwsbrief van de parochie HH. Twaalf Apostelen. In deze nieuwsbrief vindt u korte berichten die via een link op de website verder gelezen kunnen worden. *ParochiePost* verschijnt minimaal eens per twee weken of zoveel vaker als nodig is.

Wilt u ook *ParochiePost* ontvangen?

Stuur dan een mailbericht naar communicatie@12apostelen.nl

HENGELO	KEIJENBORG	BAAK	DREMPT	OLBURGEN	STEENDEREN	VIERAKKER	DAG
		Veldkapel 19.30 uur Oogstdankviering C. Timmerman					za 20/08
9.30 uur WCV T. ten Bruin	10.00 uur WCV C. Timmerman		10.00 uur WCV werkgroep			Openlucht 10.00 uur Oec.viering G. Spekkink	zo 21/08 21e zondag door het jaar
						17.00 uur Eucharistie J. Baneke	za 27/08
geen viering	10.00 uur Eucharistie H. Scheve		geen viering	9.30 uur Eucharistie J. Baneke	9.30 uur WCV werkgroep		zo 28/08 22e zondag door het jaar
Vorden, 10.00 uur Parochiële startviering pastoraal team							za 03/09
							zo 04/09 23e zondag door het jaar
						17.00 uur WCV werkgroep	za 10/09
geen viering	10.00 uur Eucharistie J. Baneke	9.30 uur WCV werkgroep	10.00 uur WCV werkgroep	geen viering	geen viering		zo 11/09 24e zo. d.h. jaar Ziekenzondag
							za 17/09 start Vredesweek
10.00 uur Oec.viering G. Spekkink	Halle 10.00 uur Oec.viering	di 20 sept.19.00 uur Eucharistie H. Scheve	geen viering	9.30 uur WCV werkgroep	geen viering	10.00 uur Eucharistie F. Zandbelt	zo 18/09 25e zondag door het jaar
							za 24/09
9.30 uur Eucharistie J. Rutgers	10.00 uur WCV Oude Groen		10.00 uur Eucharistie J. Baneke	geen viering	9.30 uur Eucahristie H. Scheve	10.00 uur Oec.viering	zo 25/09 26e zondag door het jaar
						17.00 uur WCV werkgroep	za 01/10
9.30 uur WCV werkgroep	10.00 uur WCV werkgroep		10.00 uur Anders Vieren L. van de Kam	geen viering	geen viering		zo 02/10 27e zondag door het jaar
						17.00 uur Eucharistie J. Baneke	za 08/10
geen viering	10.00 uur WCV T. ten Bruin		geen viering	9.30 uur Eucharistie F. Zandbelt	Prot. Kerk 10.00 uur Oec.viering werkgroep		zo 09/10 28e zondag door het jaar

Voor andere vieringen en het koorrooster zie bladzijde 14

Je hoeft je niet te vervelen

Er zijn heel wat manieren om je handen uit de mouwen te steken. Dat kan bijvoorbeeld op 4 september tijdens de Startviering in de Christus Koningkerk in Vorden en op zondag 2 oktober in de Kliederkerk (H. Johannes de Doperkerk) in Keijenborg, maar ook in of rondom je huis door creatief bezig te zijn met leuke spelletjes.

■ Startviering

UITNODIGING

Op zondag 4 september is er om 10.00 uur in de Christus Koningkerk in Vorden tijdens de Startviering een kindernevendienst. Het thema van deze kindernevendienst is: 'Helpende handen gezocht.' Jezus zoekt helpende handen om ze uit de mouwen te steken, om ze te openen en om samen te werken.

■ Kliederkerk

Sommige spelletjes kun je prima alleen doen, maar als je met twee of meer bent worden ze nog leuker! En er zijn spelletjes voor buiten en binnen.

■ Schommelen

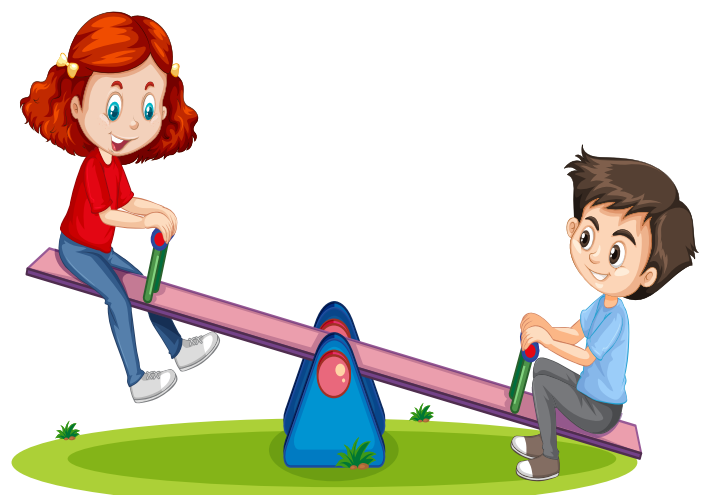

Heerlijk schommelen. Hoger en hoger ... dat lukt prima als je alleen in de speeltuin bent. Maar als je samen met een jonger broertje of zusje bent, kun je helpen duwen. Als je eenmaal allebei weet hoe het moet, en als er twee schommels naast elkaar hangen, dan kun je samen met een vriendje of vriendinnetje proberen om precies in de maat te schommelen en juist tegen elkaar in. Dus als de een voor is, moet de ander juist achter zijn.

Je kunt de touwen van de schommel ook tegen elkaar indraaien. Als je de touwen daarna loslaat, draaien ze vanzelf terug en ga je zo hard als een tolletje!

■ Wippen

Wipwappen in je eentje lukt niet. Dat is iets waarvoor je echt moet samenwerken.

■ Touwtje springen

Touwtjespringen gaat prima alleen, maar met een lang touw en met meerdere kinderen kunnen er om de beurt twee draaien en kunnen de anderen 'inspringen'

■ Creatief spelen

Als je alleen bent kun je kleuren, tekenen, schilderen, lezen, de hond knuffelen, computerspelletje spelen, met lego spelen, een treinrails bouwen, enzovoort.

Maar als je samen bent dan worden heel veel dingen gezelliger en ook leuker om te doen. Je kunt

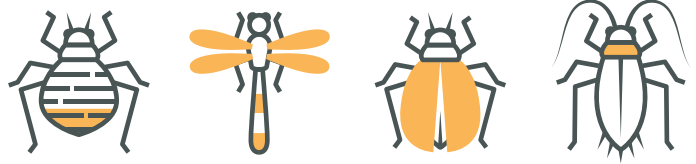
- samen een kleurplaat kleuren en overleggen over de kleuren
- allebei een tekening of schilderij maken over hetzelfde onderwerp
- je laten voorlezen
- samen de hond uitlaten en met hem/haar spelen

- computerspelletjes met zijn tweeën doen
- piraatje spelen
- vader-en-moedertje spelen
- toneelstukjes bedenken en uitvoeren
- leren jongleren, op een grote bal lopen, acrobatiek
- samen een stad bouwen van lego of Playmobil
- alle gezelschapspelletjes: ze zijn voor twee of meer spelers
- je oma of opa vragen of ze jou/jullie een (nieuw) kaartspel leren, zoals toepen, pesten, hartenjagen of misschien zelfs klaverjassen!

Hoe klinkt de zomer? 'Luister goed!'

De zomer klinkt naar krekeltjes die tjirpen in het gras, naar tintelfrisse ijsblokjes die tinkelen in je glas.

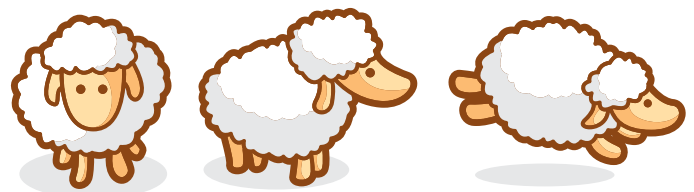
De zomer klinkt naar golven die stukslaan op het strand, naar het ruisen van de zee en het knerpen van het zand.

De zomer klinkt naar gillen op de glijbaan en geplons, je voetstap op de tegels, zwaar als een natte spons. De zomer klinkt naar kindertjes die 's avonds buiten spelen, naar vogeltjes die 's morgens vroeg al tjielpen, fluiten, kwelen.

De zomer klinkt naar frisbee-zzoef en stuiter-bal en knikkers, naar bijen-mmmm en muggen-zzzz en schapen-mèèèh en kikkers.

De zomer klinkt naar grasgemaai en grote landwerktuigen, naar donderbui en vlagen wind waarvan de takken buigen. De zomer klinkt naar stilte in een simpele kapel, naar schuifelen en zitten, en dansend vlammenspel. De zomer klinkt naar luisteren, naar God en naar elkaar, En als je dat weer hoort, dan werkt het door, het hele jaar!

Emmanuel / H. Johannes de Doper Zutphen

Van Heemstrastraat 4, 7204 GJ Zutphen, 0575-527080,
 info@stjan-emmanuel.com
 Secretariaat: dinsdag 9.00-11.00 uur.
 Rekeningnr.: NL76INGB0000887463
 t.n.v. RK GG St. Jan Emmanuel
 Redactie: sepellemans@hotmail.com

PCI: email: caritaszutphen@gmail.com

Afscheid Effata

Voordat ik lid werd van de werkgroep Effata zat ik in de liturgiegroep 'Om het Woord'. Met deze liturgiegroep verzorgden wij woord- en communievieringen in de Emmanuelkerk. Met het sluiten van deze kerk, verdween ook het doel (en dus het bestaan) van de 'Om het Woord' groep. Het was dan ook extra fijn dat er een nieuwe werkgroep op ons pad kwam, namelijk de werkgroep Effata.

Met de Effatavieringen wilden we de parochianen van onze geloofsgemeenschappen andersoortige vieringen aanbieden, naast de eucharistieviering die wekelijks plaatsvindt in de St. Jan. Inmiddels zijn we 10 jaar verder en hebben er meer dan 100 Effatavieringen plaatsgevonden! Dat we zo'n groot aantal vieringen hebben bereikt, komt volgens mij door meerdere factoren: betrokken voorgangers, een trouwe groep parochianen die bijna iedere viering aanwezig was maar ook ruimte voor nieuwe gezichten, voor mensen die slechts een enkele maal langskwamen om te kijken of een dergelijke viering was wat ze zochten. Tijdens de vieringen zaten we met de groep altijd in een kring: een intieme setting van verbondenheid met en betrokkenheid bij elkaar. Iedereen werd met open armen ontvangen en was van harte welkom.

Qua opbouw van de vieringen is er in de loop van de tijd een vast stramien ontstaan. Enkele (meditatieve) liederen werden gezongen, de evangelietekst werd tweemaal gelezen (voor en na de overweging) en tussen de blokken overweging tijd voor stilte en een meditatief moment. En in het midden van de kring altijd ons 'symbool': mooi aangekleed en verbonden met het thema van de viering.

Nu, na 10 jaar Effata, komt er een einde

aan deze periode. Maar niet voordat we nog eenmaal een mooie Effataviering met z'n allen gaan neerzetten. En wel op zaterdag 17 september om 17.00 uur in de St. Jan. U bent van harte welkom hierbij aan te sluiten.

Voor mezelf kan ik zeggen dat ik dankbaar ben voor de afgelopen jaren. Ik heb veel nieuwe mensen leren kennen, heb me bezig mogen houden met het meedenken met en voorbereiden van liturgie. Bovenal heb ik genoten van de vieringen, de stille momenten, de mooie overwegingen met rake vragen die uitdaagden tot zelfreflectie, en natuurlijk alle betrokken parochianen, in het bijzonder de andere werkgroepleden. *Stefanie de Bont-Pellemans*

Reünie Emmanuel Singers Zutphen op 18 september 2022

In 1967 begon de familie van Dijk een combo met als zangeres Pauline de Bont. Zij gaven de kerkdienst een andere naam: De Beatmis. Vanaf dat moment kwamen er kerkdiensten die de jeugd meer aansprak. En werd de muziek eigentijds. Het ging niet alleen om het zingen maar vooral ook om de

gezelligheid samen. Na de repetities was het nog lang nazitten aan de bar in de koffiekamer met een biertje, wijn of fris. Met regelmaat werd er laat op de avond nog een patatje gehaald voor iedereen. Je groeide samen op en er ontstonden liefdes. Er zijn heel wat trouwfeestjes geweest met de daar op volgende zwangerschappen. Bij het koor kwam je en bleef je vele jaren met uitschieters van wel 25 jaar lidmaatschap. Dus was de naam Jongerenkoor Emmanuel niet meer van toepassing. Omdat de jongeren ouder werden veranderende de naam van het koor in: Emmanuel Singers Zutphen. Naast Nederlandstalige, kwamen er ook Engelse, Duitse, Franse en zelfs Afrikaanse liedjes op het repertoire. En de Gospelsongs lieten de kerk swingen. Het koor ging met regelmaat on tour en heeft zelfs in Schotland concerten gegeven. Koorweekenden en koorfeesten zijn nog altijd herinneringen waar met plezier op wordt teruggekeken. Maar aan alles komt een eind.... Zo ook aan het koor. In 2012 ging de stekker eruit, omdat er in de Emmanuelkerk geen katholieke vieringen meer werden gehouden. Een aantal oud-leden hebben de koppen bij elkaar gestoken en organiseren een reünie: op 18 september 2022 van 14.00 uur tot 18.00 uur zijn oud koorleden van harte welkom.

Programma

- Koffie en thee in de benedenzaal van de Emmanuelkerk
- Een uurtje samen zingen in de bovenkerk.
- Aansluitend herinneringen ophalen met een hapje en een drankje.

Opgeven kan via e-mail: esz@planet.nl o.v.v. Reünie ESZ 2022

De kosten voor deze reünie zijn € 15,00 per persoon. Dit bedrag graag vooraf betalen op rekeningnummer: NL15 RABO 0334 8170 13 t.n.v. R.J. Kolber o.v.v. "eigen naam" + ESZ 2022

We hopen veel oud koorleden te mogen ontmoeten en kijken er enorm naar uit. Muzikale groetjes van: Lianne Palm, Kitty Bisseling, Pauline Lansman, Rober-Jan Kolber Clementine Wolters

Overleden

22/6: **Josephus Adrianus Maria van Adrichem**, 75 jaar

01/7: **Johannes Wilhelmus Derks**, 86 jaar

Kopij

Inleverdatum kopij volgende *Onderweg*: 9 september

H. Andreas - Brummen

Andreashuis

Tuinstraat 63 A, 6971 BH Brummen, tel. 0575-561403
rkandreasparochie1900@kpnmail.nl
Secretariaat: woensdag: 09.00 - 12.00 uur
Rekeningnr.: NL40RABO0311000541
Redactie: liaschafer@hetnet.nl

Locatieraad

Laurens Mul, penningmeester, 775404
Johan Waanders, gebouwen, 562615
Mariet Winckels, algemeen lid, 562833

PCI: email: brummen@pci12apostelen.nl

Andreashuis

U bent van harte welkom bij de vieringen en ontmoetingen op woensdagmorgen vanaf 9.30 uur. Twee keer per maand is er een viering en op de woensdagochtenden dat er geen viering is, laten we aan het koffie drinken een gebed en de lezingen van die dag voorafgaan. Ook is het secretariaat elke woensdag van 9.00 uur tot 12.00 uur open en telefonisch bereikbaar. Altijd bereikbaar via de mail: rkandreasparochie1900@kpnmail.nl

Vieringen

Woensdag 24 augustus:

Woensdagmorgen samenkomst
9.30 uur: Gebed en lezingen

Woensdag 31 augustus:

Woensdagmorgenviering
9.30 uur: Taizé viering

Zondag 4 september: 10.00 uur

Parochiële startviering

Christus Koningkerk - Vorden

Woensdag 7 september:

Woensdagmorgen samenkomst
9.30 uur: Gebed en lezingen

Woensdag 14 september:

Woensdagmorgenviering
9.30 uur: Eucharistieviering
Voorgangers: pastoor Scheve en diaken Bos

Zondag 18 september: Vredesweek

10.00 uur: Oecumenische viering in de oude kerk

Voorganger: pastoraal werker
Timmerman

M.m.v. Andreaskoor en Cantorij

Woensdag 21 september:

Woensdagmorgen samenkomst
9.30 uur: Gebed en lezingen

Woensdag 28 september:

Woensdagmorgenviering
9.30 uur: Woord- en

communieviering
Voorganger: werkgroep liturgie

Woensdag 5 oktober:

Woensdagmorgenviering

9.30 uur: Woord- en
communieviering

Voorganger: diaken Bos

Zie voor de weekendvieringen het vieringrooster.

De weekendvieringen en de vieringen van de feestdagen zijn steeds te volgen via internet: www.12apostelen.nl

Klikken op het groene blok: "Vieringen" en vervolgens op het icoontje "wereldbol met koptelefoon". Kies voor "Kerkdienst gemist Zutphen". Op zondagmorgen 10.00 uur kunt u direct meekijken door op de > toets in het midden van de cirkel in de afbeelding te drukken. Voor het bekijken van oudere opnames, klikt u in de kalender bij de gewenste datum.

Agenda

Maandag 12 september om 19.00 uur:
Vergadering Zonnebloem in het Andreashuis.

Zaterdag 1 oktober: Inleveren collecte
Hongerpot in het Andreashuis

Andreaskoor Brummen

Het repeteren van het koor is weer aan de orde; elke woensdagavond om 19.00 uur. En daarna wat gezelligheid onder het genot van een kopje koffie of thee. Zes koorleden zingen ook in het Gemengd Koor Emmanuel in de St. Jan te Zutphen. Daar repeteren we op donderdagavond en zingen we de laatste zondag van de maand.

In het Andreashuis in Brummen zingen we op 31 augustus in een Taizéviering, waarin Rina Hummelink de gebeden en lezingen verzorgd. Een viering in de stijl van Taizé betekent dat het accent ligt op meditatie, gebed en zang. Kenmerkend zijn de herhaalde zang de stilte en het licht. Dit als verwijzing dat bij God het Licht de duisternis overwint. U wordt van harte uitgenodigd de liederen mee te zingen.

Verder gaan we repeteren voor de woensdagmorgenviering van 14 september.

Ook repeteren en zingen we samen met de Cantorij in de St. Pancratiuskerk in de Oecumenische Vredesviering op zondag 18 september waar pastoraal werker Carin Timmerman de voorganger is. De viering wordt voorbereid door de Raad van Kerken.

Cisca van Middelkoop, dirigent.

Voorjaarsklusochtend kerkhof

Een stralende zaterdagmorgen in mei, met een grote opkomst van 13 vrijwilligers. De klussers hebben op deze ochtend het kerkhof helemaal tiptop gemaakt. En uiteraard was er ook weer tijd voor een kop koffie met koek en fijne gesprekken. Allen hartelijk dank!
Jolanda Jansen-Peters, beheerder kerkhof

Gebedsintenties

31-08: Ria Groeneveld-Reesink, Jos de Brouwer, Gerda Elshof-Nijhof, Eef Leeftang, Til Spitteler-Meinderts, Tonny Elshof – Hafkamp.

14-09: Lukas Janmaat, Eef Aarsen, Marietje Smeenk-Besselink, Hikmet Mansour, Gerda Elshof-Nijhof, Eef Leeftang, Tonny Elshof-Hafkamp.

28-09: Jos de Brouwer, Dinie v.d. Berg-Valk, Jo v.d. Beld, Wilma de Nijs, Til Spitteler – Meinderts, Tonny Elshof-Hafkamp.

05-10: Marietje Smeenk-Besselink, Wilma de Nijs, Hikmet Mansour, Eef Leeftang.

Foto's uit het verleden

Omschrijving R.K.-kerk St. Andreas met het kerkhof op de voorgrond. Op de achtergrond is klein zichtbaar de Hervormde Oude- of Sint-Pancratiuskerk van Brummen.

Deelcollectie 2090 Fotocollectie Brummen verzameld door W. Reusink. Periode omstreeks 1950.

Op de achtergrond zijn de steigers zichtbaar voor de bouw van de Andreaskerk aan de Primulastraat. Op de voorgrond is op het kerkhof het grafmonument van de familie Blankenheym herkenbaar.

Onze Lieve Vrouw Tenhemelopneming Joppe

Joppelaan 71 a, 7215 AD Joppe; 0575-494221;
 rkkerkjoppe@hetnet.nl; www.rkkerkjoppe.nl
 Secretariaat: maandag en donderdag 9.30-11.30 uur.
 Rekeningnr.: NL82RABO0322303001;
 Redactie: willie.lenselink@planet.nl

Locatieraad Elsje August de Meijer, vz. 0575-431401;
 Marijke Heeren, secr. 0570-542000; Jan Roes, pm.
 0575-490711; Ton Demmers, geb. 0575-491212.

Pastoraatgroep Bertus Haarman, 0573-432407; Clemens
 Tenholter, 0575-492392; Germaine Wijnands, 06-53227452,
 Anne Wijffels, 0575-490752; Lenneke Groenevelt, 0575-846657.

PCI: email: joppe@pci12apostelen.nl

Familieberichten

Overleden: In de Heer overleden **Maria Margaretha Johanna Smeltink-van Tetering**, weduwe van de heer Tetering, partner van C.M.C.M Verbruggen, op de leeftijd van 84 jaar.

Elisabeth Maria Helena Catharina Kannekens op de leeftijd 73 jaar.

Rozenkransgebed

In de maand oktober – Rozenkransmaand – wordt op dinsdagavond om 19.00 uur het Rozenhoedje gebeden. U bent van harte welkom of in de kerk of u bidt online met ons mee.

Kopie John Auping SJ

Als wij in Joppe een heilige Mis hebben dan deelt pater Auping zijn commentaar gewijd aan de lezingen van de betreffende zondag met ons. Wij zijn pater Auping zeer erkentelijk voor zijn inspirerende woorden en wensen u veel devotie bij het lezen. Kopie staat op de site en ligt in de kerk.

Een mooie zomer, een mooie vakantie.

God onze Vader,
 ik wil U bidden voor de mensen die op vakantie gaan.

Laat hen tot rust komen en opnieuw ontdekken dat er in het leven zoveel

mooie dingen zijn die de moeite waard zijn om voor te leven.

Laat hen weer oog krijgen voor de mensen met wie zij leven; en waarden wat mooi en goed is.

Geef hen aandacht voor uw aanwezigheid in de pracht van de natuur, in de stilte van een avond, in de attenties van medemensen, in alles waarin U tot ons spreekt en uw liefde toont.

Dat zij genieten van alles wat natuur en cultuur hen bieden, en behouden in ons midden mogen terugkeren. Amen.

Bron: Thuis bidden, deel 4, em.-pastoor A.J.P. Zandbelt

14 augustus, feest van Maria Tenhemelopneming

Ongetwijfeld in menige agenda genoteerd!

Op 14 augustus vieren we het feest van de patrones van onze kerk.

Na de eucharistieviering ontmoeten we elkaar in de tent in de pastorietuin en tijdens de brunch worden traditiegetrouw onze vrijwilligers in het zonnetje gezet. Ook zal de film 'De trots van Joppe' weer worden vertoond.

Voorgenomen kerksluiting

Na de zomer wordt een vervolg op de bijeenkomst van 18 mei jl. gepland. U hoort van ons!

Woensdag 21 september koffie-ochtend

Afgelopen juli hadden we weer onze eerste koffie-ochtend na een lange coronapauze. We hadden geen gastspreker uitgenodigd, maar het was gewoon een gezellige koffie-ochtend, waarbij iedereen zijn verhaal kwijt kon en het was weer als vanouds gezellig. Voor de volgende ochtend in september hebben we wel een gastspreker uitgenodigd, namelijk van de Stichting Welzijn van de gemeente

Lochem, die ons uitgebreid kan vertellen over alle mogelijkheden en activiteiten van de ouderen- en mantelzorg in onze gemeente. Daarbij natuurlijk een kopje koffie met iets lekkers en er blijft genoeg tijd over voor als u zelf iets leuks te vertellen heeft.

U bent allen van harte welkom op woensdagochtend 21 september a.s. om 10.00 uur in de pastorie.

Het is wel fijn als we weten op hoeveel mensen we kunnen rekenen en ook als u opgehaald wilt worden graag een telefoontje naar:

Puck Vork : 0575 – 490500 of Janny Engelsman : 0575-490434

Misdienaar uitje

Op zondag 3 juli was het dan eindelijk zo ver. Na twee jaar konden we eindelijk weer eens met bijna alle misdienaars op stap. We namen afscheid van vijf van hen en vierden dat we nog twee fantastische jongedames overhouden.

's-Middags werd er geracet op de kartbaan in Eefde, waarna we onze gezellige dag afsloten bij het wereldrestaurant A1 in Deventer. Het was een groot succes.

We bedanken de vertrekkende misdienaars voor hun inzet in de afgelopen jaren. We zullen ze missen! Mocht het jou leuk lijken om misdienaar te worden, dan ben je van harte welkom. Je doet het altijd samen met iemand die het al kan en we hebben jaarlijks een leuk uitje. Ben jij er de volgende keer ook bij?

H. Joseph - Lochem

Nieuweweg 18, 7241 ET Lochem; 0573-251457, rkkerklochem@hetnet.nl

Secretariaat: dinsdag en donderdag 8.45-11.45 uur.
Rekeningnr.: NL94RABO0336626193 (algemeen en intenties).

Rekeningnr.: NL72 RABO 0180 7992 90 (kerkbalans).
Redactie: rkkerklochem@hetnet.nl

Locatieraad Anton Schilderincx, vz., 0573-251115; Paul Wuts, pm., 0573-460149; Ben Hemmer, secr., 0573-257791.

Pastoraatgroep Lucia Doornbos, 0573-280330; Thea van Huijstee, 0573-258442.

PCI: email: lochem@pci12apostelen.nl

Vredesweek 2022

Van 17 tot en met 25 september a.s. vindt in het hele land de Vredesweek plaats. Deze editie staat volledig in het teken van het thema 'GENERATIE VREDE', de generatie die burgers verenigt die in actie willen komen voor vrede, over grenzen en dwars door verschillen in huidskleur, gender en klasse heen.

De vredesbeweging anno 2022 verbindt jong en oud in een gezamenlijke missie voor een vreedzame wereld. Van de generatie die zich nog herinnert hoe mensen massaal de straat op gingen tegen kernwapens, tot een nieuwe generatie jongeren die zich steeds meer zorgen maakt over hún toekomst.

Door de oorlog in Oekraïne beseffen we des te meer dat vrede geen vanzelfsprekendheid is, maar een gezamenlijk project waar elke dag aan moet worden gebouwd. (Tussen haakjes: beseffen we ook wel dat oorlog niet vanzelfsprekend is?) Tijdens de Vredesweek van 2022 brengt de vredesorganisatie PAX mensen samen om het gevoel van onmacht in deze onzekere tijden om te zetten in hoop. We denken na over conflicten en vrede in heden en verleden. We gaan met elkaar in gesprek om samen op zoek te gaan naar mogelijke antwoorden op de grote uitdagingen van onze tijd. Niet dat we die zelf kunnen oplossen, maar het helpt je wel al denkend en pratend je positie te verhelderen in grote geopolitieke kwesties. Het is nu belangrijker dan ooit

dat de Generatie Vrede van zich laat horen! In heel het land zetten lokale groepen, kerken en Ambassades van Vrede initiatieven op touw om aandacht te vragen voor vrede. Ook in Lochem doen we dat, weliswaar op bescheiden schaal. In het volgende overzichtje staan enkele voorlopig ingeplande activiteiten. Het definitieve programma: gewoon even googelen op Vredesweek Lochem.

Programma Vredesweek

Zondag 11 september en zaterdag 17 september t/m zondag 25 september

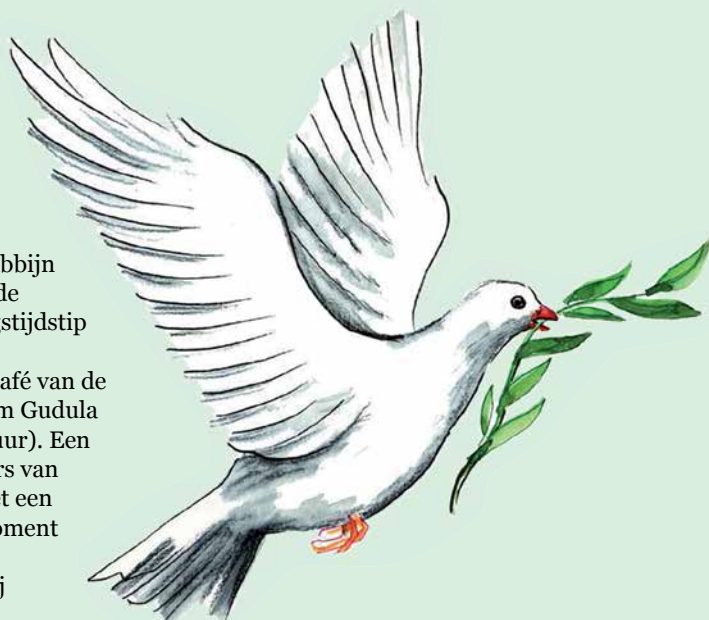
- Zondag 11 september: woord- en communieviering in de St. Josephkerk met als thema 'WAPEN JE MET VREDE' met vier V's van Vrijheid, Verbondenheid, Verdraagzaamheid en Verscheidenheid, geïnspireerd op delen uit de Brief van Jakobus.
- Zaterdagmiddag 17 september: opening van de vredesweek. Om 14.00 uur in Centrum BIC aan de Julianaweg bezinnende en genietende momenten, met hapjes en drankje.
- Zaterdagavond 17 september. Om 19.00 uur: LICHT VAN GUDULA in de Gudulakerk; er is ruimte voor stilte, mooie muziek, meditatie en natuurlijk zorgen de vele lichtjes voor een prachtige ambiance.
- Zondagmiddag 18 september: lezing door rabbijn Awraham Soetendorp in de Gudulakerk. Het aanvangstijdstip is nog niet bekend.
- Maandag 19 september: café van de vrede in woonzorgcentrum Gudula (van 14.30 uur tot 15.00 uur). Een echt café voor de bewoners van het woonzorgcentrum met een bescheiden bezinningsmoment en -activiteit. Daar horen ook drankjes en hapjes bij natuurlijk.

- Woensdag 21 september: kindermiddag/vluchtelingenwerk in Centrum BIC aan de Julianaweg (14.30 uur). Een mooie middag waarin kinderen (en ouders!!!) elkaar kunnen ontmoeten om gewoon samen heel leuke spelletjes en activiteiten te doen.
- Zondag 25 september, 10.00 uur: interreligieuze viering ter afsluiting van de Vredesweek 2022 in de Gudulakerk op de Markt. Vertegenwoordigers van verschillende religies en culturen werken mee in een mooie liturgie waarin we ondanks de verschillen samen "gewapend" op weg willen gaan naar de vrede. Voorganger(s): dhr. Erik te Loo, samen met genoemde vertegenwoordigers.
- Er zijn ook nog wat lijntjes uitgezet naar andere activiteiten, zoals optredens van koren, sing-in, ontbijt in de Turkse moskee, contacten met de Marokkaanse Vrouwenraad. Wie weet...

We zouden het heel fijn vinden als u tijdens de Vredesweek in actie wilt komen en met ons mee wilt doen. We gaan niet met spandoeken en spreekkoren de straat op. Alleen al uw aanwezigheid bij de diverse activiteiten ervaren we al als hartverwarmend. En ... soms zijn stille protesten minstens zo indrukwekkend.

Doet u mee?

Op www.vredesweek.nl en/of vredesweek@paxvoorvrede.nl kunt u de landelijke ontwikkelingen van de vredesweek volgen. Voor meer informatie kunt u terecht bij Arjan Klein Hazebroek, voorzitter/secretaris., telefoon 0573 - 258637 of 06 - 18 75 06 45 en bij Dick Beltman, telefoon 0573 - 251645 of 06 - 22 55 91 02.

Christus Koning / H. Antonius van Padua - Vorden

Het Jebbink 8, 7251 BL Vorden; 0575-551735, ggchristuskoningvorden@gmail.com
 Secretariaat: dinsdag 9.30-12.00; donderdag 9.30-11.00.
 Rekeningnr.: NL68RABO0366463667 (kerkbijdrage);
 NL71RABO0155100904 (algemeen en intenties)
 Redactie: cjklijn1970@kpnmail.nl

Locatieraad Herman Peters, secr., 520452; Ton Rutting, 553527; Ab Hartelman, pm., 06-31371011

Pastoraatgroep Jaap Harmsen, vz., 06 54906763;
 Ans Heuveling, secr., 552267; Carin Franssen, 552322;
 Gerard Eijkelkamp, 552914.

PCI: email: vorden@pci12apostelen.nl

(na)Zomer

Als u deze *Onderweg* leest hebben we een groot deel van de zomer al achter de rug. Hopelijk hebt u ervan genoten en van een welverdiende rust kunnen genieten. En al liggen tijdens de zomer veel activiteiten op een laag/lager pitje... Het is net als met een verbouwing van een winkel: de verkoop gaat gewoon door. Dus de activiteiten in onze geloofsgemeenschap ook. Daarover leest u meer op deze locatiepagina van onze geloofsgemeenschap.

De toekomst van onze geloofsgemeenschap

Zoals u weet heeft het parochiebestuur het voorgenomen besluit om onze Christus Koningkerk te sluiten. In de aanloop daartoe zullen het pastoraal team en emeriti vanaf 01-01-2024 geen vieringen meer in het weekend verzorgen, uitzonderingen daargelaten. Velen in onze geloofsgemeenschap zijn al drukdoende met de vraag: hoe zetten we onze geloofsgemeenschap in de toekomst voort? Daartoe heeft uw locatieraad/pastoraatgroep op verzoek van het parochiebestuur het plan "Lokaal Geloven" ingediend bij het bestuur ingediend. We hebben gevraagd om een concrete reactie voor 16 augustus a.s. Hopelijk is die binnen op het moment dat u deze *Onderweg* leest. Dan kunnen we de gesprekken met de PKN Vorden over de optie tot samenwerking voortzetten. Wij houden u op de hoogte.

Samenkomsten in de toekomst

Samenkomsten zullen in de toekomst een steeds belangrijkere plaats in onze geloofsgemeenschap nemen. Op onze parochieavond is dat aan de orde gekomen. Gelukkig hebben we in de

loop der jaren een ruime ervaring met samenkomsten opgebouwd. En veel vrijwilligers hebben daarbij geholpen. Maar we kunnen altijd meer vrijwilligers gebruiken, ook bij samenkomsten. Hebt u interesse? Neem dan contact op met Gerard Eykelkamp.

Overigens, de (stokoude) CD-speler die we tijdens een samenkomst gebruiken is "oud en der dagen zat". Het goede nieuws is dat er een nieuwe CD-speler "onderweg" is. Er zit letterlijk en figuurlijk muziek in onze samenkomsten!

Samenkomst 26 juni: Johannes de Doper

Het thema van deze samenkomst was Johannes de Doper. Via evangeliefragmenten, een gedicht, enkele liederen, beelden, historische verhalen, legendes en uitleg over attributen, patronaten, gebruiken en spreuken werd Johannes voor de aanwezigen een meer bekende heilige. De bijeenkomst werd afgesloten met koffie en met (door Riet Rutting speciaal gebakken) Johanneskoeken (naar een oud Duits recept). Zodoende werden de deelnemers aan deze samenkomst zowel geestelijk als lichamelijk gevoed! De foto toont één van de gebruikte beelden: naast de

volwassen Johannes en Jezus zien we ook de jonge Jezus (met vredesduiven) en zijn neefje Johannes (in kamelenvel) die als kinderen met elkaar speelden.

Vakantie(geld)

De zomer is de tijd van vakantie en van vakantiegeld. Tijdens de zomer bezoeken ook vakantiegegers onze vieringen. Die nemen dan ook hun vakantiegeld mee ten behoeve van de collecte. We hebben onlangs geïnventariseerd waar dat vakantiegeld vandaan komt dat in de collecteschaal belandt. Nou, dat blijkt een hele internationale bonte verzameling te zijn met munten uit o.a. Engeland, Trinidad, de Verenigde Staten, Thailand, Griekenland, Duitsland, België, Frankrijk, Turkije, Noorwegen, Mexico en Zwitserland. Zoals u ziet, de geloofsgemeenschap Vorden/Kranenburg "goes international". Nu nog zorgen dat we ook lokaal overeind blijven ☺. Zie hiervoor.

Na het nazomer

Ook voor het nieuwe seizoen staat er het één en ander op de planning. Een greep uit de vele activiteiten zijn: Na uitstel vanwege corona zal op vier september de parochiële startviering in onze kerk worden gehouden. Nu maar hopen en bidden dat corona niet opnieuw roet in het eten gooit. De viering start om 10.00 uur. Een week later op 11 september houden we samen met de PKN Vorden de traditionele oecumenische startdienst. Dit jaar is deze viering in de Dorpskerk. De aanvang van de viering is 10.00 uur. En tenslotte zal op 25 september het benefietconcert voor Oekraïne in onze kerk worden gehouden. Met medewerking van het Passie Koor. Het concert start om 16.00 uur. Afijn, ook na de zomer zijn we drukdoende met de vitaliteit en continuïteit van onze geloofsgemeenschap. En al is de zomer straks voorbij, samen zorgen

we ervoor dat het zonnetje in de geloofsgemeenschap Vorden/Kranenburg blijft schijnen.

Namens de locatieraad en pastoraatgroep, Jaap Harmsen

Onze Lieve Vrouw Tenhemelopneming - Borculo

Steenstraat 26, 7271 BP Borculo; 0545-271383;
info@parochie-borculo.nl;
Secretariaat: woensdag 10.00-11.30 uur.
Rekeningnr.: NL35RABO0309119510 (algemeen);
NLO3RABO0309105439 (kerkbijdragen);
Redactie: annette.morgenster26@gmail.com

Locatieraad Jan Verwoolde, geb., 271761;

Pastoraatgroep Annette Franck, 473360;
Riky ten Thije, 272361;

PCI: email: borculo@pci12apostelen.nl

Ter inspiratie

Hoewel er nog heel veel mensen vakantie zullen hebben of op vakantie zullen zijn, ligt de *Onderweg*, met dank aan alle bezorgers, alweer in de bus. Er staan de komende periode een paar mooie vieringen en bijeenkomsten op stapel. Deze zijn niet altijd in 'de eigen kerk', maar het geeft ons wel de gelegenheid op een ontspannen manier eens kennis te maken met een andere kerk binnen onze parochie. We horen nog heel vaak dat men "niet van plan is ergens anders naar een kerk te gaan", of dat men misschien best zou willen, maar een ander niet lastig wil vallen om te vragen mee te gaan. Aan de eerste redentatie kunnen we niet veel doen. Het betekent wel dat je jezelf, door dit standpunt in te nemen, soms heel mooie momenten ontzegt. Voor de tweede redentatie is wel een oplossing. Er zijn altijd mensen die wel gaan en die het prima vinden om iemand anders mee te nemen. Vaak vinden zij dat nog veel gezelliger ook. Hieronder lichtten we er een viering en een concert uit die de moeite waard zijn te bezoeken. (Maar u kunt natuurlijk ook op andere momenten aangeven een viering te willen bezoeken en mee te willen rijden).

Samen rijden

Op zondag vier september is de parochiële startviering. Deze keer is de viering in de Christus Koningkerk van Vorden. Het volledig pastoraal team zal voorgaan en het koor bestaat uit zangers uit de gehele parochie. Ook vanuit onze geloofsgemeenschap zijn mensen aanwezig bij deze viering om mee te zingen in het koor of om de viering bij te wonen. Wilt u graag met iemand meerijden, laat het ons maar weten. Op zondag 25 september om 16.00 uur is er, eveneens in de Christus Koningkerk van Vorden, een benefietconcert voor Oekraïne. Deze datum valt in de

vredesweek, waarin elk jaar aandacht wordt gevraagd voor een speciaal thema. Dit jaar is het doel geld in te zamelen voor de mensen in Oekraïne. Het concert wordt verzorgd door het projectkoor dat ook bij "de Passie" heeft gezongen. Wilt u meerijden? Contactgegevens vindt u bovenaan deze pagina.

In de vitrinekast

Deze keer in de vitrine kast: de monstrans. De monstrans of ostensorium (van

het Latijnse "ostendere", dat "laten zien" betekent) is een onderdeel van het liturgisch vaatwerk in de Rooms-katholieke Kerk. Het is een houder, meestal van metaal, waarin de geconsecreerde hostie wordt getoond. De oudere,

gotische monstransen bestaan dikwijls uit drie torentjes waarvan de middelste een glazen cilinder bevat waarin de hostie kan worden geplaatst.

De barokke zonnemonstransen hebben de vorm van een stralende zon op een voet. Het midden van de zon bestaat uit twee ronde glazen plaatjes waarin de hostie wordt geklemd. Het halvevormige knijpertje dat de hostie

op zijn plaats houdt (zowel in toren- als in zonnemonstransen), wordt een lunula genoemd

Koffie drinken

Het is u inmiddels vast al opgevallen. Er is weer gelegenheid om samen koffie te drinken na de viering van zondagochtend. Of u maar 5 minuutjes aanschuift, of langer blijft zitten, u bent altijd van harte welkom!

Gebedsintenties

21-8: Theo en Riek Verheijen, Theo Blom, Jan van Aken, Jan Reef. Overleden fam. Belterman-Bluemink 11-9 Theo en Riek Verheijen, Theo Blom, Jan van Aken, Jan Reef Overleden fam. Belterman-Bluemink

24-9: Fam. Geerligts en Ottenschot, Fam. Pelgrum, Theo Blom, Jan van Aken, Jan Reef

9-10: Theo Blom Jan Reef, Theo en Riek Verheijen.

Overleden

Op 22 juni is op 93 jarige leeftijd overleden dhr. **Jan van Aken**. De uitvaartviering en begrafenis was op 29 juni. Op 9 juli is op 87 jarige leeftijd overleden dhr. **Jan Reef**. De uitvaartviering en crematie was op 14 juli.

Ter overname

Dit orgel, dat in perfecte staat verkeerd, komt oorspronkelijk uit de aula aan de Deugenweerd. Na sluiting van de aula is het orgel in het KJ gebouw terecht gekomen. Er wordt echter nauwelijks gebruik van gemaakt. En dat is zonde. Een muziek instrument hoort bespeeld te worden. Bent u een liefhebber van dit instrument of weet u een goede bestemming voor het orgel, meldt u zich dan bij Jan Verwoolde. De gegevens vindt u bovenaan deze pagina. U kunt ook op woensdagochtend, tijdens de openingstijd van het secretariaat, even binnenlopen in het KJ gebouw.

H. Willibrord - Ruurlo

Groenloseweg 3; 7261 AM Ruurlo; 0573-451456;
 info@willibrordkerkruurlo.nl
 Rekeningnr.: NL67RABO0356750396 of
 NL86INGB0002465958 (kerkbijdrage).
 Redactie: w.bremer01@gmail.com
 Opgave gebedsintenties bij Anny Strijker; 452652;
 anny@strijkerweb.nl

Locatieraad/pastoraatgroep

Willy Bremer, secr. 06 15297947; Theo te Brake, pm., 453511;
 Harry Kasteel, 452492; Anny Strijker, 452652;
 Jos Rouwhorst, 453251, Jan Vreman, 06 22571139.

PCI: email: ruurlo@pci12apostelen.nl

Familieberichten

Op 28 juni 2022 is **Arnoldus Hendrikus Wevers** (Arnold) in Warnsveld overleden. Hij is 81 jaar geworden. De plechtige avondviering vond plaats op drie juli. De crematieplechtigheid heeft vervolgens op vier juli plaatsgevonden. Als koster en collectant was hij nauw betrokken bij onze geloofsgemeenschap.

Brood dat men deelt smaakt beter

Onlangs werd er een woord -en communieviering gehouden waarin Jan Vreman een prachtige overweging hield die perfect aansluit bij de Brede Dak maaltijden. Een belangrijk onderdeel van "lokaal geloven" binnen onze geloofsgemeenschap. Een deel hiervan staat hieronder afgedrukt. Veel leesplezier.

Samen eten samen delen. In mijn moeders tijd, toen ik nog klein was, stond er ook een pan op tafel waaruit alle borden werden gevuld. Je had wel te eten wat de pot schafte, en het bord moest leeg. Of je het lekker vond of niet. Toch was het gezellig met zijn allen aan tafel, er werd gepraat en gelachen, dingen besproken en afspraken gemaakt.

Tegenwoordig hebben we soms geen tijd meer om samen aan tafel te zitten, en eten wat de pot schaft is er soms ook al niet meer bij. Want Joris lust geen andijvie, en dus krijgt die appelmoes. En Marga lust geen spruitjes en krijgt dan worteltjes. En Jeroen moet om vijf uur gaan voetballen en die eet gauw een boterham met een dikke laag hagelslag. En Marian moet om half zes naar de dansles en die eet wat vooraf. Jesse pakt zijn bord met eten en gaat ermee voor de televisie zitten, want hij wil zijn favoriete programma niet missen. En voor vader die pas om

acht uur thuiskomt van zijn werk, is de magnetron een geweldige uitvinding, Hij warmt zelf even zijn eten want moeder is al tennissen.

Daar schrik je toch wel even van. Dat het blijkbaar in veel gezinnen er niet van komt om minstens zelfs eens keer in de week samen eten. Dan is de gezinsband toch wel ver te zoeken, want die krijgt juist gestalte in het samen eten, in samen dingen doen.

Wat zou het mooi zijn als we bij bijzondere gelegenheden met alle goedwillende christenen hier in Ruurlo het brood en beker met elkaar mogen en kunnen delen. En nog mooier zou het zijn als straks de kerk hier gesloten wordt, dat we toch, buiten onze kerken brood en beker, lief en leed, kunnen delen, dwars over alle grenzen heen.

Brede Dak Maaltijden

Als geloofsgemeenschap willen we een plaats zijn van ontmoeting, waar we aandacht hebben voor elkaar. Daarom gaan we na de vakantie ook weer samen maaltijden delen. Gezelligheid is daarbij zeker een belangrijk uitgangspunt. We hebben nu één jaar Brede Dak in Ruurlo erop zitten en zowel bezoekers als vrijwilligers zijn enthousiast om door

te gaan. Het Brede Dak wil een dak zijn waaronder mensen elkaar ontmoeten, bijpraten en gezellig een maaltijd delen met elkaar. Iedereen is welkom, ook echtparen. Het is de bedoeling om elke eerste donderdag van de maand samen te komen.

We zijn te gast in het Hemminkhof aan de Wildenborchseweg 15. We beginnen om 17.00 uur met een drankje en om 17:30 uur gaan we verder met de maaltijd. We sluiten af met een kop koffie of thee. Na afloop hopen we op een vrijwillige bijdrage van ongeveer 10 euro per persoon. We starten na de vakantie weer op donderdag één september.

Hierbij wordt u uitgenodigd om u aan te melden. Dit kan bij Annie Strijker 0573-452652. Als vervoer, of de afstand lastig is, laat het ons weten dan halen we u op en brengen u weer thuis. Geef even een belletje 0573-452652. Voel je welkom!

Meedenken over het voortbestaan van onze kerk/geloofsgemeenschap Zoals u wellicht de afgelopen tijd van meerdere kanten vernomen heeft, zal vanaf 1 januari 2024 het pastoraal team en de emeriti niet meer voorgaan in onze Willibrordkerk. In de bijlage staat hierover de nodige achtergrondinformatie. Ook u kunt meedenken. Noteer daarom alvast de datum voor de

uitnodiging voor deze informatiebijeenkomst hierover in uw agenda.

Senioren-middag

In de vorige *Onderweg* stond als datum voor een seniorenmiddag 24 augustus gepland. Dit gaat niet door. De nieuwe datum wordt 13 oktober. We hopen u dan te ontmoeten.

H. Willibrord - Hengelo

Spalstraat 38; 7255 AD Hengelo (Gld.); 0575-461275;
 info@willibrordhengelo.nl; www.willibrordhengelo.nl
 secretariaat: vrijdag 11.00 - 12.00 uur.
 Rekeningnr.: NL12RABO0121301346
 NL82RABO0119538857 (kerkbijdragen);
 Redactie: henk@roes-po-advies.nl

Locatieraad/pastoraatgroep

Henk Roes, secr. 461061; Theo Keurentjes, 464247;
 Ans Schabbink, 462570; Gerald Veldscholten, 463482.

PCI: email: hengelo@pci12apostelen.nl

Oogsten

(Overweging in de viering van 3 juli jl.)

Er zijn in ieders leven momenten van tegenslag, maar gelukkig ook momenten waarop je kunt 'oogsten'! Wat op het persoonlijke vlak gebeurt, is ook van toepassing in de dynamiek van het Rijk van God. Bij alle treurnis van sommige kerkmensen die blijven hangen bij de 'krimp' van onze geloofsgemeenschappen, zijn er ook positieve tekenen – als je ze wilt zien. Daarvoor zijn enthousiaste mensen nodig die weten te bezielen, weten te verbinden, weten te oogsten. Bidden we om zulke medewerk(st)ers voor dat Rijk van God.

Oogsten is vooral de handen uit de mouwen steken en vruchten gaan verzamelen. Dat zien we in de lezingen. In de eerste lezing is het voor de bevolking van Jeruzalem hard werken om hun herwonnen stad weer op te bouwen. Er moet nog heel wat gebeuren voordat de oude luister hersteld is. De onvermoeibare Paulus moet de Galaten uitleggen dat joden en heidenen vanaf nu één gemeenschap voor God kunnen vormen, een nieuwe schepping. Zijn oogst bestaat uit nieuwe kansen op een mooie wereld. Jezus stuurt 70 leerlingen de wijde wereld in om de Blijde Boodschap

te verkondigen. Dat gaat niet zonder gevaren of zonder teleurstellingen. Ze moeten heel wat werk verzetten en alle kansen aangrijpen. Dan zal er geoogst worden: dan komt er welzijn en vrede voor allen.

Wij, de lezers, worden ook opgeroepen om te werken in de oogst, om liefde en goedheid te verspreiden waar we maar kunnen. Een gemeenschap moet door alle leden gedragen en vooruitgeholpen worden. We zijn allemaal arbeiders voor de oogst!

In de overweging voorafgaand aan de locatieraadvergadering van 20 juni gunt Bisschop Jacques Gaillot ons een inzicht in zijn manier van denken en handelen in de geest van oogsten. Wij als Kerk kunnen alleen maar een toekomst hebben, wanneer we in gemeenschap met elkaar leven en vieren en wanneer we als gemeenschap ook bereid zijn om voor elkaar in te staan en af en toe ook het vuile werk voor elkaar te doen. De kerk van de toekomst, zoals Jezus die wil, moet een dienende Kerk zijn, Anders schiet ze niet alleen haar opdracht voorbij, maar kan ze mensen ook niet voor zich winnen. Hij spreekt zijn bezorgdheid uit en is niet bang om dit voor te doen, helder en klaar. Hij is ervan overtuigd dat bij deze

bezorgdheid ook gaat om voor arme en mensen aan de rand van de samenleving gerechtigheid en vrede centraal te stellen. Bisschop Gaillot is er diep van overtuigd dat Jezus aan de hele mensheid toebehoort en niet alleen aan de christenen. Je kunt pas oogsten wanneer je je dienstbaar opstelt. Dit vraagt hij ook aan ons. Ook schapen buiten de

schaapskooi zijn het waard om opgezocht te worden, ook als hij daarvoor de andere schapen alleen moet achterlaten in de schaapstal.

De meester als dienaar; dat is een heel ander beeld van heerschappij, een beeld van dienende liefde. Uit christelijk standpunt kan er dus geen heerschappij zijn zonder dienstbaarheid en zonder de moed om die dienst te verrichten. We moeten zo leven dat we dan elkaar het leven van iedere enkeling in de christelijke gemeenschap kan lukken. Die dienende opdracht geldt ook voor ons. Wanneer we onze blik even op onze eigen kerkelijkheid richten, dan moeten wij -naar aanleiding van Jezus' handelen ons ook de vraag stellen of onze Kerk, en dus ook onze eigen kerkelijkheid dienende trekken heeft en dat die dienende trekken ook voor de buitenwereld zichtbaar zijn.

Een kerk die niet dient, die dient tot niets, aldus voldoende stof toe nadenken!!

H. Johannes de Doper - Keijenborg

Kerkstraat 7, 7256 AR Keijenborg; 0575-461314,
Secretariaat: donderdag 10.30-11.00 uur
Rekeningnr.: NL85RABO0125501102 (algemeen)
NL25RABO0125502958 (gezinsbijdrage Keijenborg)
NL97RABO0374716390 (gezinsbijdrage Zelhem)
Redactie: hannieankersmit@hotmail.com
Gezinsbijdrage/kerkbalans: C. Gerritsen 06-10065324

Locatieraad/pastoraatgroep

Rob Besselink, 462882; Hans Limbeek, 0314-641546,
Dini Compas-Nijenhuis, 06-40594236;
Annie Stapelbroek, 0314-641477

PCI: email: keijenborg@pci12apostelen.nl

Bereikbaarheid Sint Jan de Doper

Het parochiesecretariaat is geopend op donderdagmorgen van 10.30 uur tot 11.00 uur. Telefoon 0575-461314. Voor spoedgevallen bij een overlijden of spoedbediening belt u de parochiewacht. Telefoon 06 10 31 96 38 Contactpersoon voor Zelhem: De heer J. Waalderbos, Zonnebloemstraat 43, 7021 ZA Zelhem, tel. 0314-623809.

Stichting R.K. Begraafplaats

Contactpersoon: Mevr. J. Lamers tel. 0575 – 464162 email: begraafplaatskeijenborg@hotmail.com; website www.begraafplaatskeijenborg.nl De tarieven 2021 kunt u vinden op de website van de HH. Twaalf Apostelen, locatie Keijenborg!

Parochiële Caritas Instelling

Secretariaat: Fons Lamers, Kroezerijweg 8, 7256 KR Keijenborg.

Kerkdienst gemist

Alle vieringen, ook vanuit Zutphen, zijn te beluisteren via Kerkdienstgemist (v/h kerkradio): [www.12apostelen.nl/locatie Keijenborg](http://www.12apostelen.nl/locatie%20Keijenborg).

Oecumenische viering op zondag 18 september in Halle

De gezamenlijke kerken in Halle, Keijenborg en Zelhem organiseren tweemaal per jaar een oecumenische viering. Dit jaar zal de dienst worden gehouden op zondag 18 september om 10.00 uur in de Nederlandse Hervormde Kerk in Halle.

De dienst staat in het teken van het Coventry gebed voor vrede in de wereld.

Namens de werkgroep oecumenische vieringen wordt u hierbij van harte uitgenodigd.

Dopen

Aanmeldingen voor het dopen graag via het secretariaat van de HH. Twaalf Apostelen. Email: secretariaat@12apostelen.nl.

Overledenen

Op 30 juni 2022 is overleden **Betsie Vlogman-Kelderman** in de leeftijd van 65 jaar.

Willy Niesink stopt als koster

In 2007 is Willy Niesink gestart om wijlen Reina Hermans te helpen met het kosterwerk. Ieder weekend was er een viering, waarvan 80% eucharistievieringen. Bovendien waren er toen nog veel uitvaarten die werden verzorgd vanuit het kerkgebouw. De crematoria kwamen pas later in opmars. De wensen van de familie die kenbaar waren gemaakt aan de uitvaartverzorgers werden zo veel mogelijk tot uitvoering gebracht. Zo kon en kan men nog steeds achter in de kerk (aula) worden opgebaard. Men kan dan als familie zo vaak men wenst afscheid nemen van de overledene. En uiteraard kan er nog steeds vanuit de kerk een uitvaart worden verzorgd.

Later, na het overlijden van Reina Hermans in 2010, werd Willy Niesink het eerste aanspreekpunt van alle zaken in de kerk. Van het openen van de kerk bij koorrepetities tot voor de voorbereidingen voor de Eerste Heilige Communie, het Vormsel, het huwelijk en een uitvaart. Maar ook bij de overige gebeurtenissen in de kerk stond ze haar 'mannetje'.

Zij zorgde ervoor dat alles goed was voorbereid en netjes gereed stond. Zij onderhield ook contacten met de voorgangers. Afgelopen december gaf Willy Niesink aan dat al het kosterwerk haar te veel moeite kostte, daar haar gezondheid haar wat in de steek liet.

Ze werd in het weekend al een tijdje geholpen door Hans Limbeek en doordeweeks door Gerard Stapelbroek. Als blijk van waardering en dank hebben de locatieraad en pastoraatgroep een Willibrordplaqueette aangevraagd, welke haar in de viering op Eerste Pinksterdag is overhandigd door pastoor Scheve. Onlangs werd Willy gehuldigd voor haar 40-jarig lidmaatschap van het parochiekoor, gelukkig blijft ze hierin gewoon doorzingen. Ook zorgt zij samen met Toos Sessink iedere week voor de schoonmaak, zodat de kerk er netjes bij staat.

Nu Willy Niesink stopt, komt er een eind aan een tijdperk.

Om tot een nieuwe invulling van de kostertaken te komen hebben we nieuwe mogelijkheden verkend en zijn er diverse mensen benaderd. Het heeft even geduurd maar met trots kunnen wij nu mededelen dat er een groepje mensen is dat de taken van Willy Niesink overneemt. Zo zullen doordeweeks Gerard Stapelbroek en Paul Seesing de zaken verzorgen en zullen in het weekend (zondag) Hans Limbeek en Ciska Gerritsen dit doen. De groep onderhoudt onderling contact, mocht er zich onverwachts iets voor doen. Mocht men denken, ik wil ook graag wat betekenen voor de kerk, aarzel niet en meld je aan bij Ciska Gerritsen 06-10065324 of op donderdagochtend van 10.30 uur tot 11.00 uur op het secretariaat.

H. Martinus - Baak

Wichmondseweg 17, 7223 LH Baak;
 pastoriebaak@outlook.com
 Opgave gebedsintenties: per mail: pastoriebaak@outlook.com
 of bij Bennie Stapelbroek: tel. 0575 491060;
 mail bennie.stapelbroek@gmail.com. Voor overige zaken: Ans
 Berendsen: tel. 0575 441920; mail ans-arthur@hotmail.com
 Rekeningnr.: NL96RABO0304501697
 Redactie: pastoriebaak@outlook.com

Locatieraad/pastoraatgroep Berna Lamers, 441244;
 berna.lamers@gmail.com; Arnold Wolbrink, 441206;
 Petra Weel, 06 12536049

PCI: email: baak@pci12apostelen.nl

Hermesen, Ouders van Leussen-Wolbrink,
 Jgt. Jos Hermesen, Bets Hermesen-Goris,
 Ouders Dashorst-Brink.

Ziekenzondag

Op zondag 11 september is het ziekenzondag, we hebben op basis van de vele positieve reacties van vorig jaar besloten om ook dit jaar op ziekenzondag een viering te verzorgen door Fons en Ingrid. De bezoekersgroep kan dan op ziekenzondag de rozen aan de zieken rondbrengen. Met dit mooie gebaar we willen we de zieken onder ons een hart onder de riem steken. De viering begint om 9.30 uur.

De Proeverij van alle gerechten is van 14.00 uur -16.00 uur in en bij de kerk. Gratis toegankelijk voor iedereen. Als je meedoet als kok, kom je in het Baakse kookboek. Van jouw en het gerecht wordt een foto gemaakt en samen met het recept kan het een mooi kookboek worden.

Vieringen in Baak

Op dinsdag 16 augustus is er om 19.00 uur een woord- en communieviering, Gerrie Spekkink zal de voorganger zijn. De oogstdankviering wordt gehouden op zaterdag 20 augustus om 19.30 uur, in de open lucht, bij de veldkapel aan de Vordenseweg, tussen Baak en Wichmond. Op zondag 11 september is het ziekenzondag, er is een woord- en communieviering om 9.30 uur. Voorgangers zijn Ingrid Schooltink en Fons Janssen. Op dinsdag 20 september zal er een eucharistieviering zijn met als voorganger pastoor Scheve. Afbeelding Baakkerk

24 september is het burendag

Boakse Proeverij op Burendag 24 september 2022.

Bakenezen van 0-100 worden uitgedaagd om hun favoriete gerecht te maken en op burendag te delen met dorpsgenoten. Het is de bedoeling dat je je favoriete gerecht kookt of bakt en dit presenteert op burendag, zodat anderen dit kunnen proeven. Er zit geen wedstrijd element aan.

Koffiedrinken

Na de vieringen zullen we weer aan de tafels koffie en thee drinken met iets lekkers er bij. Wij nodigen u van harte uit om dan nog even na te praten.

Gebedsintenties

Di.16-8 Everdien Schut, Jos en Bets Hermesen-Goris, Egbert Brink, Ouders Hebben-Smit. Di. 20-9 Everdien Schut, Ouders Hebben-Smit, Fam. Hendriks-

Open Monumentendagen

In het weekend van 10 en 11 september worden weer de jaarlijkse Open Monumentendagen gehouden, waaraan de Stichting Martinushuus ook weer deelneemt. Op die dagen valt ook de toren weer te beklimmen. Op de zaterdag valt weer de Bretonse en Ierse muziek te beluisteren van Gert en Loes Camfermann.

H. Willibrord - Drempt

Zomerweg 19, 6996 DD Drempt.
 Secretariaat: Hoefkensestraat 12, 6996 DS Drempt
 locatieraaddrempt@gmail.com, 0313 479294
 Opgave gebedsintenties:
 rk.drempt.gebedsintentie@gmail.com
 Rekeningnr.: NL25RABO0304500259
 Redactie: redactie.willibrord.drempt@gmail.com

Locatieraad / pastoraatgroep

Ingrid Stortelder-Spigt, 0313 479294
 Henrie Bremer, secretaris
 Fons Janssen, penningmeester
 Peter Hammink

PCI: email: drempt@pci12apostelen.nl

De toekomst van onze geloofsgemeenschap

Op 11 juli organiseerde de locatieraad een bijeenkomst naar aanleiding van het besluit van het parochiebestuur over de sluiting van tien kerken in de parochie waaronder onze H. Willibrordkerk in Achter-Drempt. Namens het bestuur was Herman Heuver deze avond aanwezig en namens het pastoraal team pastoraal werker Carin Timmerman. Tijdens deze avond is informatie gegeven over de aanleiding en achtergronden van de kerksluiting, het proces en veel vragen van parochianen zijn deze avond beantwoord. Vanzelfsprekend heeft het besluit en ook de toelichting voor de nodige reacties en emoties gezorgd; de kerk gaat ons immers aan het hart. Deze avond is ook gezamenlijk nagedacht over onze toekomst maar dit leverde op de avond zelf nog weinig concrete ideeën op. De locatieraad bekijkt nu wat mogelijk is met de 'opbrengst' en gaan verder met het plan voor de toekomst. Met het sluiten van een kerkgebouw gaat de geloofsgemeenschap niet op slot. Het is daarom van belang dat parochianen mee blijven denken over de toekomst en hun wensen kenbaar maken. Daarbij moeten we met elkaar nadenken over hoe willen we – ondanks de sluiting van onze kerk – samen kerk-zijn? En wat is daarvoor nodig? In een volgende stap zal er samen met het bestuur gekeken worden naar wat mogelijk is. Mocht u een idee hebben, dan kunt u dit mailen naar de locatieraad (locatieraaddrempt@gmail.com) of contact opnemen met één van de leden van de locatieraad.

Namens de locatieraad
 Peter Hammink

Ziekenzondag 2022

De ziekenzondag is in altijd op de tweede zondag in september. In 2022

is dat op zondag 11 september, in de viering die voorgegaan wordt door Jan Gerretsen willen we hier extra aandacht aanbesteden. De Zonnebloem zet zich in voor mensen met een lichamelijke beperking. Er wordt voor hen verschillende activiteiten georganiseerd. Over welke activiteiten hebben we het? Bezoek aan een tuincentrum, bingo, iemand die iets komt vertellen over een interessant onderwerp of een zanggroep dat optreedt. Huisbezoek wordt ook zeer op prijs gesteld. Er kan dan een waardevolle ontmoeting plaats vinden. Een luisterend oor en een bemoedigend woord is van groot belang. Je geeft degene die bezocht wordt het gevoel: ik ben de moeite waard en ik word niet in de steek gelaten. Er zal tijdens de viering, die voorgegaan wordt door Jan Gerretsen, een extra collecte voor de Zonnebloem zijn.

Anders Vieren

Zondag twee oktober om 10.00 uur wordt weer een Anders Vieren viering gehouden in onze kerk in Achter-Drempt. Muzikale ondersteuning wordt zoals altijd verleend door het koor Feeling. Na afloop is er gelegenheid om na te praten onder het genot van een kopje koffie of thee. Iedereen is van harte welkom!

Familieberichten

Overleden:

- 29 juni is op bijna 89-jarige leeftijd overleden Iet Booltink.

In de afscheidsviering, in het crematorium van Moscowa te Arnhem, is op twee juli afscheid van haar genomen. Dat ze mag rusten in vrede.

Kopij

Sluitingsdatum kopij: 9 september 2022
 redactie.willibrord.drempt@gmail.com

Marialof oktober

Op woensdag vijf oktober vieren we het Lof. We beginnen om 19.00 uur. Pastoor Scheve gaat voor en het Willibrordkoor luistert het Lof muzikaal op. We hopen dat we met veel parochianen zijn. Samen zingen en bidden geeft ons steun in deze roerige tijd. Na het Lof kunnen we gezellig napraten onder het genot van een kopje koffie en thee achter in de kerk. Tot woensdag 5 oktober!

Mariawerkgroep Drempt

H. Willibrord - Olburgen

Olburgseweg 4; 7225 NB Olburgen, 0575-451279,
 bgg 0575-451454.
 Rekeningnr.: NL42RABO0148900313
 Redactie: jansenmts@gmail.com

Locatieraad/pastoraatgroep

Jan den Hartog, voorzitter, 452815
 Alex Gerritsen 450950
 Anke Pasman, 451261

PCI: email: olburgen@pci12apostelen.nl

Activiteiten voor vrouwen

In september is er wellicht een avond over dromen. In oktober is er een filmavond. Kijk voor meer informatie op de website: <https://www.olburgen-rha.nl>

Bieb Olburgen

Het lenen van een boek is gratis. Je hebt een jaar de tijd om het boek weer terug te brengen. Ook hebben we een voorraad boeken voor de verkoop. Deze boeken hoeven niet meer retour, met de opbrengst kunnen nieuwe boeken aangeschaft worden.

Nieuwe aanwinsten

Laura Kelly	Neem mij mee . . . ?
Sandra Brown	Laat in de nacht De obsessie
Lisa Gardner	De overleversclub
Kunzang Choden	Tsomo's Karma
Craig Russell	Adelaarsbloed
Annejet van der Zijl	Fortuna's kinderen
Philip Huff	Wat je van bloed weet
Jan Wagenvoort	Bladeren Buten thuis

Streek in streektaal

Robert Ludlum De Tristan strategie

De boeken uitleen is open op:
 dinsdagavond van 18.30 uur tot 19.30 uur
 vrijdagmorgen van 10.30 uur tot 11.30 uur.
 Kom eens langs. Al is het maar voor een praatje en een kop koffie.

Kerkdienst gemist via Internet

U kunt de viering rechtstreeks beluisteren via het internet, kijk op: <https://www.12apostelen.nl/index.php/vieringen/>. Dit geldt voor de reguliere vieringen en ook voor huwelijksvieringen, avondwakes,

uitvaartdiensten en ander vieringen. De opnames beginnen enkele minuten voor aanvang van de viering en blijven enkele weken na de datum nog te beluisteren en te downloaden.

MIVA kerkcollecte

Medische zorg voor de meest kwetsbaren in Tanzania.

Op 28 augustus vindt ook in onze kerk de MIVA-collecte plaats. Als u niet bij kunt dragen aan deze kerkdeurcollecte kunt u via de informatie in bijgesloten folder alsnog uw gift overmaken. In veel landen zijn basisvoorzieningen als gezondheidszorg en onderwijs onbereikbaar voor de meest kwetsbaren. Gelukkig zijn er lokale mensen die zich inzetten om anderen te helpen. MIVA ondersteunt deze mensen met onmisbare vervoers- en communicatiemiddelen. Dit jaar vraagt stichting MIVA aandacht voor medische zorg voor de meest kwetsbaren in Tanzania. *Met vriendelijke groet, MOV HH. Twaalf Apostelen*

Rooster

Weekendviering op:

28 augustus: eucharistieviering
 18 september: woord- en communieviering
 9 oktober: eucharistieviering

Diensten in de omgeving

20 augustus: Oogstdankviering: Veldkapel in Baak
 4 september: parochiële startviering in Vorden

Misdienaar

28 augustus
 9 oktober

Collectanten

28 augustus: Theo Damen
 18 september: Jan Baars
 9 oktober: Joost Langenhof

Lectoren

28 augustus: Cilia Langenhof
 9 oktober: Anke Pasman

Kosters

28 augustus: Betsie Verhoeven
 2 september: Theo Damen
 18 september: Jan Baars
 7 oktober: Theo Damen
 9 oktober: Joost Langenhof

Bloemversiering

13 aug.-26 aug.: Thea en Gerda
 27 aug.-9 sept.: Yvonne en Til
 10 sept.-23 sept.: Betsie en Nicole
 24 sept.-7 okt.: Diny en Leonie
 8 okt.-21 okt.: Thea en Gerda

Dames- en herenkoor

Repetities: Op 6 september begint de repetitie weer, daarna op 13 september, 20 september, 27 september, 4 oktober en 11 oktober

Gezongen vieringen: 18 september, 9 oktober

Intenties

28 augustus: Jan Egging en Marietje Egging-Houtman, Harry en Grada Gerritsen-Reulink, Anna Franken, Anny Gieling, Rie Gosselink-Harms en Ton Gosselink, Meintje Beijer-Koster, Willemien Horstink-Groot Koerkamp en Jan Horstink

18 september: Jan Wigman en Willy Wigman-Reijers, Fien Fontein-Frerijs, Willemien Horstink-Groot Koerkamp en Jan Horstink, Harry en Grada Gerritsen-Reulink, Jan Egging en Marietje Egging-Houtman

9 oktober: Willemien Horstink-Groot Koerkamp en Jan Horstink, Jan Egging en Marietje Egging-Houtman, Anny Gieling, Mientje Schotman, Harry en Grada Gerritsen-Reulink, Meintje Beijer-Koster

Kopij

Sluitingsdata inleveren kopij voor Olburgen/Rha: (uiterlijk 20.00 uur):
 Jaargang 10
 Nummer 7: 5 september
 E-mailadres: jansenmts@gmail.com

Heb jij een artikel waarvan je denkt: dat is leuk voor het blad *Onderweg* of de website, geef dit dan digitaal door naar: jansenmts@gmail.com

Stichting Vrienden van Dora Visser

Maandelijks is er in de kerk van Olburgen een eucharistieviering. De viering begint om 15.00 uur.
 2 september
 7 oktober

H. Willibrord - Steenderen

Bronkhorsterweg 2F, 7221 AC Steenderen
 Secretariaat: Azaleastraat 14, 7221 AZ Steenderen
 Tel.: 0575 452101; b.g.g. 06 16066571
 email: mariaschut@kpnmail.nl
 Rekeningnr.: NL28RABO0148991939
 Redactie: mariaschotman@gmail.com

Locatieraad Trudi van der Weijden, vz.; Trees Huis in 't Veld, pm.; Nel Verheul, secr., 470596, familie.verheul@kpnmail.nl; Willie Geurts, geb.

Pastoraatgroep Marijke Steemers, Maria Schut, secr. 452101, mariaschut@kpnmail.nl; Annie Willemsen, Maria Schotman, vz.

PCI: email: steenderen@pci12apostelen.nl

Uitreiking Paaskaars

Op zondag 15 mei werd tijdens het koffie drinken na de viering de Paaskaars overhandigd aan Wilma Vrieling-Roording. Ze was er heel blij mee. Ze ging de kaars aan haar vader geven die jammer genoeg al heel lang niet meer in de gelegenheid is om naar de kerk te komen

vanwege zijn gezondheid. Nu komt de kerk een beetje bij hem thuis. Iemand van de bezoekgroep brengt hem met enige regelmaat de heilige communie. Een mooie gelegenheid om dan de Paaskaars aan te steken.

Gemengd koor

De repetities van het gemengd koor vinden niet meer wekelijks plaats, maar steeds op de maandagavond voorafgaand aan een viering waarin het koor zingt. Na de coronatijd is het koor op sterkte gekomen. Alle zangers en zangeressen zijn weer present, behalve degenen die vanwege hun fysieke gesteldheid niet meer kunnen. De meeste koorleden hebben meegezongen tijdens de oecumenische

openluchtdienst in het Plantenbos. Op de foto het voltallige koor met de jubilarissen en Gerard van de Woerd.

Opbrengst collecte Pinksterviering

Tijdens de oecumenische openluchtdienst in het Plantenbos is er een collecte gehouden voor een bestelbus die goederen naar Oekraïne kan vervoeren. De bus is inmiddels gekocht. Dit is mede mogelijk gemaakt door de bijdrage van vele Steenderense gelovigen. Er is maar liefst € 449,22 opgebracht. Een prachtig resultaat!

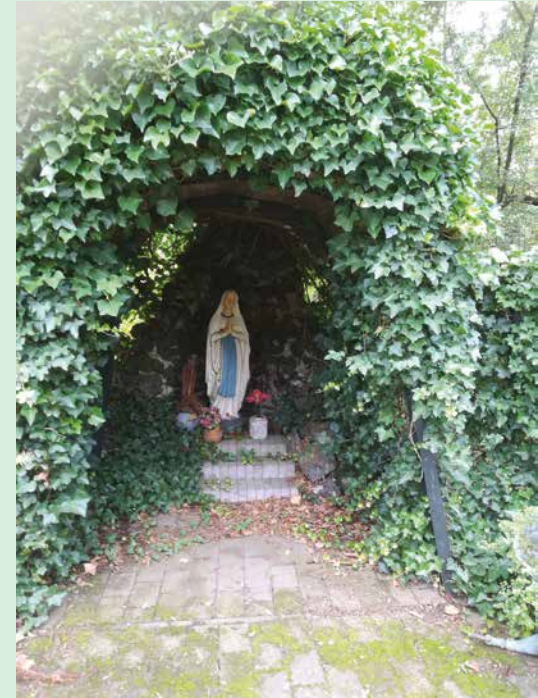
Toekomst

U vraagt zich misschien af waarom u zo weinig hoort over de toekomst van onze geloofsgemeenschap. Wij zijn hier natuurlijk wel mee bezig. Wanneer u de *Onderweg* goed leest zult u weten dat er op verschillende locaties al parochieavonden zijn geweest. Ook wij zullen dit organiseren wanneer de tijd hiervoor rijp is. We zijn vooral aan het nadenken hoe we in de toekomst, als de kerk gesloten is, onze geloofsgemeenschap levend kunnen houden. Dat is niet eenvoudig. De trouwe kerkgangers zien ook wel dat het publiek steeds meer uitdunt. Mensen overlijden of worden ziek en daar komen geen nieuwe mensen voor terug. We willen proberen om meer in het Kerspel te organiseren. Een aantal gedachten die we hierover hebben: 1x per maand een viering door de week met een voorganger van het pastoraal team met aansluitend koffie drinken. Themamiddagen en/of avonden, toegankelijk voor iedereen, eventueel met een spreker of een interessant onderwerp. Een aantal keren per jaar de zondag doorzagen door gezellige middagen aan te bieden voor iedereen die daar behoefte aan heeft. Meer oecumenisch organiseren. Maar misschien heeft u

ook wel goede ideeën. Wij houden ons aanbevolen.

Plan voor de Mariakapel buiten

Velen van u steken met enige regelmaat een kaarsje op bij Maria, achter in de kerk en leggen uw gebeden bij haar neer. Wij vinden dat dit in de toekomst, als de kerk gesloten is, ook mogelijk moet blijven. Daarom wordt er nagedacht over het aanpassen van de Mariagrot buiten.

Stiltekring op zaterdag 17 september om 12.00 uur

Overall in het land worden op die datum en dat tijdstip stiltekringen georganiseerd met als doel aandacht te vragen voor vrede in alle gebieden op de wereld waar conflicten en oorlogen zijn. Voor deze datum is gekozen omdat dan de vredesweek begint, die duurt tot en met 25 september. De naam van de bijeenkomst zegt het al: in stilte vormen de aanwezigen een kring. Er kan een begin en eindsignaal gegeven worden, muziek gespeeld en/of iets voorgelezen, maar er heerst vooral diepe stilte. Ook wij willen zo'n stiltekring organiseren in Steenderen. Zo gauw hier meer over bekend is kunt u dit lezen in de nieuwsbladen. Wij hopen dat veel mensen zich hierbij aansluiten om zo een statement te maken voor vrede in alle conflictgebieden.

Koffie drinken

Op zondag 25 september is er na de viering koffie drinken in het Kerspel.

H. Willibrord - Vierakker

Vierakkersestraatweg 31, 7233 SE Vierakker, 0575-441286,
info@demooistekerk.nl; www.demooistekerk.nl
Secretariaat: donderdag 10.00 – 10.30 uur
Rekeningnr.: NL40RABO0366417029
Rekeningnr.: NL86RABO0327465948 (restaurantie)
Redactie: j-m.holtslag@tele2.nl

Locatieraad Charlotte Bonga, vz., pm., 441261;
Jan Marijnissen, 441276; Valentijn van Waalwijk,
06 83124367.

Pastoraatgroep Michel Roording, 0630727690.

PCI: email: vierakker@pci12apostelen.nl

Vervolgbijeenkomst geloofsgemeenschap Vierakker

Op 27 juni was de tweede bijeenkomst in Vierakker om samen te spreken over de wensen, de vorm en de verwachtingen van onze geloofsgemeenschap in de toekomst, ook na de aangekondigde sluiting van de St. Willibrord. Door de te late bezorging van de vorige *Onderweg* is dit vervolg van de bijeenkomst op 29 maart zo lang uitgesteld. Er was die avond ruimte voor iedereen om zijn of haar gedachten hierover uit te spreken maar er waren ook vragen over de toekomst, over het eigendom, en m.n. over de mogelijkheden de kerk voor de lokale gemeenschap te willen en kunnen behouden.

Er is belangstelling in het dorp om te onderzoeken of we de kerk zelf kunnen kopen. Er is veel belangstelling voor onze kerk, mogelijke kopers, De stichting Heemschut, heeft in haar editie van juni een stuk geschreven waarin opties genoemd worden waarbij zowel de kerkelijke functie als een gemeenschapsfunctie naast elkaar mogelijk moeten zijn. Het locatiebestuur weet ook van kerken die op die manier deels voor diensten behouden zijn en zal daar verdere informatie over vragen. Wij vragen iedereen die mee wil denken over de toekomst van de kerk haar of zijn ideeën op papier te zetten of via de mail te sturen aan info@demooistekerk.nl Wij zullen u op de hoogte houden van de ontwikkelingen.

En: Op YouTube kunt u luisteren en kijken naar de kerkklokken van Vierakker. Als u zoekt op Vierakker, kerkklokken St. Willibrorduskerk.

“Een kerk vertelt...”

Tijdens de rondleidingen en openstellingen van de St.-Willibrorduskerk te Vierakker krijg je als rondleider veel bijzondere vragen en opmerkingen te

verwerken. Natuurlijk is de kerk mooi en is er veel te zien. Na 25 jaar ervaring heb je wel eens het idee dat je “alles” wel weet, maar gelukkig is dat niet zo. Veel informatie staat op schrift. Een boekje, dat de toenmalige pastoor Heijmeriks (rond 1920) samenstelde over de situatie in de tijd van het 50-jarig bestaan van de kerk, diende als uitgangspunt. Zo wordt onder andere “het deurtje van Brom” vermeld met vier fraaie afbeeldingen. Dat deurtje is het deurtje van het tabernakel. Daar is een afbeelding op te zien van de wonderbaarlijke brood- en visvermenigvuldiging, de afbeelding van de pelikaan die zijn jongen voedt met zijn eigen bloed, het Lam Gods met de overwinningsvaan en tot slot de leeuw met jong met op de achtergrond een palmboom als symbool voor de overwinning.

Op zekere dag stond ik die symboliek uit te leggen aan een groepje oudere dames.

Ik stond voor het tabernakeldeurtje en het groepje bevond zich drie treden lager op het priesterkoor. Toen ik vertelde dat het deurtje “het deurtje van Brom”, de maker, werd genoemd, onderbrak één mevrouw mij. “Er staat een andere naam op”, zei ze. Ik was even met stomheid geslagen, maar ik herpakte me en vroeg haar de naam aan te wijzen. Zij kwam naar boven en wees mij op een ingeslagen tekst: “J v Roosmalen en zoon Utrecht”. Toen ik dat enige tijd later aan een mevrouw van het archief van het Catharijneconvent uit Utrecht, die foto’s van de kerk maakte, voorlegde, was de reactie verhelderend. Rond 1870 waren er twee firma’s in Utrecht die dit soort voorwerpen voor een kerk maakten: de firma Brom en de firma Van Roosmalen! Een jarenlange misvatting was uit de wereld verholpen. *Rien Overvelde*

Afscheid Frida Meints, directrice basisschool De Garve

Op vrijdag acht juli hebben we afscheid genomen van Frida, die de opvolgster was van Douwe Wobbles. Ze werkte acht jaar op De Garve.

Al na enkele weken merkten we dat dit een directrice was die kerkelijk zeer betrokken was. In de jaren dat Frida op ons dorp werkte waren er altijd twee oecumenische schoolvieringen. De eerste in de maand september bij het begin van het schooljaar en een in de maand maart. De vieringen waren om en om in de PKN-kerk van Wichmond en in de St. Willibrorduskerk in Vierakker. Ook gingen de scholieren op bezoek in onze kerk om de verschillende kerststallen te bekijken. Nergens in de Achterhoek zijn er nog kerkdiensten met de basisscholen. Daarin was de hand van Frida richtinggevend. Frida van harte bedankt voor je werk op oecumenisch vlak. Natuurlijk hopen we ook op de goede samenwerking met de nieuwe directrice Susanne Basten. De eerste oecumenische viering onder haar directie is al gepland: zondag 25 september.

Koffiedrinken

De eerste en derde dinsdag van de maand tussen 10.00 uur en 11.30 uur is er voor iedereen in de pastorie van de Hervormde kerk koffiedrinken. Meestal zijn er tussen de 16 en 24 personen. Af en toe maken we ook een excursie, zoals onlangs naar een ijsboerderij in Vierakker. Als u er zin in heeft kom dan ook eens koffiedrinken. Eventueel kunt u ook worden opgehaald met de auto. Een telefoontje naar Ben Hiddink is voldoende. 0575-441355.

Tabernakel en godslamp in Lochem

Ons

erfgoed

In de liturgische vieringen speelt het tabernakel een belangrijk rol. In het tabernakel wordt het Heilig Sacrament (de gewijde, geconsacreerde hosties) bewaard in een ciborie, afgedekt met een velum. Het Heilig Sacrament symboliseert de aanwezigheid van Jezus Christus en vormt het hoogtepunt van het mysterie van ons geloof. Daarom wordt bij de bouw van veel katholieke kerken niet alleen veel aandacht besteed aan het exterieur, maar ook aan het interieur van de kerk, waar het priesterkoor met het altaar en het daarbij behorende tabernakel, de godslamp, en het triomfkruis centraal staan.

Bekende firma's/ateliers als Mengelberg, Blom en Van Roosmalen in de stad Utrecht hielden zich bezig met katholieke kerkinterieurs en kerkelijke, sacrale attributen. Atelier Mengelberg was gespecialiseerd in hoogaltaren, communiebanken, doopvonten, kapellen, biechtstoelen, preekstoelen en kruiswegstaties. De andere twee ateliers, Blom en Van Roosmalen, waren edelsmeden, maakten voornamelijk miskelken, cibories, tabernakelversieringen, godslampen, wierrookvaten, kandelaars en verschillende soorten kruisen.

In de Lochemse St. Josephkerk van 1958, een kerk uit de wederopbouwtijd, is door de firma van de gebroeders Van Roosmalen voor een bedrag van f 2.450 het volgende geleverd:

zes kandelaars, het triomfkruis (kruis met corpus en kettingen), de bekleding van de tabernakeldeuren met rand en overige bekleding, de godslamp, het wierrookvat en de canonborden. De tabernakelkast is geleverd door de firma Lips in Utrecht voor f 595.

Op de bekleding van messing van de tabernakeldeurtjes zijn afbeeldingen aangebracht. Op het linker deurtje staat een afbeelding van een mythische vogel, de Phoenix. Al in de Romeinse tijd dacht men dat de Phoenix 500 jaar leefde om vervolgens uit het vuur te herrijzen en verjongd uit de as tevoorschijn te komen. Zo werd de Phoenix in oudchristelijke tijden gezien als symbool voor de lijdende en verrijzende Christus. Op het rechter deurtje staat een korf broden afgebeeld met een vis. Dit symbool verwijst al sinds het vroege christendom naar de Wonderbare Broodvermenigvuldiging, een voorafschaduwing van het Laatste Avondmaal en daarmee ook verwijzend naar de Eucharistie.

In de buurt van het tabernakel hangt de godslamp die blijft branden zolang het Heilig Sacrament in het tabernakel aanwezig is. De godslamp getuigt van Christus' Werkelijke Tegenwoordigheid. Vroeger was de godslamp een hanglamp met drie kettingen, maar tegenwoordig is dat – zoals in de St. Josephkerk – niet altijd meer het geval.